WAT HEBBEN WIJ MET ELKAAR?

21 SOCIALE EN DIACONALE PROJECTEN

COMITÉ VAN AANBEVELING

Mgr. Fr. Wiertz
Bisschop van Roermond

Drs. Th. Bovens
Commissaris van de Koning in Limburg

Ds. S. Bloemert
Predikant in de Protestantse Kerk
en Regionaal Adviseur Classicale Vergaderingen

Drs. J. Zuidam
Voorzitter Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV)

INHOUD

COLOFON **2**

VOORWOORD **3**
Presentie in plaats van nieuwe vermaatschappelijking

DIACONIE IS KERK IN UITVOERING **5**

KATHOLIEK SOCIAAL DENKEN ALS MOREEL KOMPAS **7**

1. KOFFIEHUIS HEEGENEERKE MAASTRICHT **10**
'Wij zijn de twee gekken hier!'

2. TRIDUÜM GROOT HELDEN **13**
Liefdevol bezinnen, ontspannen en ontmoeten

3. CRESCENDO-DIACONIEGROEP **16**
Met 'gewoon beginnen' nieuw leven in de parochie

4. VINCENTIUSVERENIGING LANDGRAAF **19**
Een warm hart voor iedereen

5. 'T WERKHUIS DIACONIENU HORST **21**
De koffiepauze is het allerbelangrijkst!

6. SCHULDHULPMAATJE KERKRADE **23**
Samen lukt 't

7. DE ZONNEBLOEM **25**
Van gast naar deelnemer, van pamperen naar faciliteren

8. VRIENDENKRING KERKRADE **28**
Mensen op weg helpen naar een sociaal leven

9. KBO LIMBURG OMGAAN MET VERLIES **31**
Mensen helpen hun leven weer op te pakken

10. HUMANITAS RUILWINKEL KERKRADE **34**
Ontmoetingsplek die kansen biedt voor iedereen

11. DE ROZE LOPER **37**
'Anders voelen, anders wonen'

12. TOON HERMANSHUIS SITTARD **40**
Omdat het om mensen gaat

13. SENIORENFESTIVAL EIJSDEN **43**
Wat voor de jeugd kan, kan ook voor ouderen!

14. HULP IN DE PRAKTIJK WESTELIJKE MIJNSTREEK **46**
Aan elkaar koppelen

15. HUISKAMER VAN ROERMOND **49**
Een plek voor ontmoeting en aandacht

16. ROUWVERWERKINGSGROEP NABIJ IN ROUW HEYTHUYSEN **52**
Even stilstaan bij ...

17. CREDO HUIS MAASTRICHT **55**
'Hier voel ik dat ik er toe doe'

18. WIJKPASTORAAT HEERLEN **58**
Eigen kracht terugvinden

19. WERELDPAVILJOEN STEYL **61**
Wereldburgerschap, solidariteit en eerlijke handel

20. JONGERENPROJECT MAATSCHAPPELIJKE STAGE **64**
M25 in praktijk

21. NAOBERZORGPUNT ROGGEL **67**
Gewoon op eigen kracht

Met ondersteuning van:

Edmond Beelstichting

provincie limburg

COLOFON

De Doctor Poelsprijs 2015 is mogelijk gemaakt door het Limburgs Diaconaal Fonds en de Dienst Kerk en Samenleving.

Auteurs:
Marielle Beusmans
Dionne Boks
Ellen Custers
Joan Raaijmakers
Hub Vossen

Eindredactie:
Joan Raaijmakers

Foto's:
De foto's zijn gemaakt voor publicatie b.g.v. de Doctor Poelsprijs en door organisaties of personen ter beschikking gesteld.

Correspondentieadres Doctor Poelsprijs
Limburgs Diaconaal Fonds
E-mail:
secretaris@limburgsdiaconaalfonds.nl

Correspondentieadres Dienst Kerk en Samenleving
Dienst Kerk en Samenleving
p/a v. Goghstraat 3
6165 VG Geleen
E-mail:
dienstkerkensamenleving@kpnmail.nl

Meer informatie op:
www.pausfranciscusgroepen.nl

© Mei 2015

VOORWOORD

Presentie in plaats van nieuwe vermaatschappelijking

Vermaatschappelijking van de solidariteit en zorg voor elkaar is een term die menigeen in de mond neemt. Lag de zorg voor mensen die vastliepen op velerlei wijzen eertijds bij de Kerk en de godsdienstige groepen als een uiting van de door hen gepreekte barmhartigheid en naastenliefde, zo werd die zorg vermaatschappelijkt door vakbonden, standsorganisaties, en beroepsgroepen. Weer later betekende vermaatschappelijking het overnemen van deze zorg door de overheid voor hen die op een of andere wijze in het gewone maatschappelijke verkeer vastliepen.

Recent maken we in Nederland weer een nieuwe variant van vermaatschappelijking mee, door de effectuering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. We willen de intensieve zorg die residentieel geregeld was, nu meer focussen op informele en ambulante zorg. Deze verandering was ingegeven door een aversie tegen overdreven residentiële zorg, door het onbetaalbare en oncontroleerbare ervan en door de onvrede met de veronderstelde ineffectiviteit van de sociale sector en een ander beeld van de moderne burger. Die zou enerzijds, zoals verwoord door Koning Willem-Alexander in zijn eerste troonrede, ‘mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger’ waardoor de verzorgingsstaat kan omslaan naar een participatiesamenleving. Dat sluit aan bij eerdere uitspraken van de Nederlandse Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, die ons laat weten dat de moderne burger de verzorgingsstaat ontgroeid is.

Anderzijds leeft echter ook het beeld dat de burger die zorg ontvangt dikwijls een luie burger is. Iemand die zich al te makkelijk nestelt in het vangnet van de verzorgingsstaat en zijn eigen verantwoordelijkheid niet opneemt. Of een burger waarvan het sociaal netwerk te lui is om zelf veel zorg te verlenen. De participatiesamenleving die onze politici voorstaan met deze nieuwe variant van de vermaatschappelijking heeft te maken met betaalbaarheid en controle op de geboden zorg. Het zet

aan tot een wantrouwen in zorgbehoevende burgers, tot drastische besparingen op hulpverlening en het verhogen van de indicatie-eisen voor zorg. Deze nieuwe vermaatschappelijking maakt van het eens inspirerende Nederland, een cynische verzorgingsstaat.

Mensen in een kwetsbare situatie worden te vaak gewezen op alles wat niet deugt, wat anders moet en op waarin ze, in negatieve zin, afwijken van de norm die om bezuinigingen vraagt. Deze houding benadrukt hun zwakte.

In een presentiebenadering gaat het over het simpelweg er zijn voor de ander, zodat een vertrouwensrelatie wordt opgebouwd, de ander zich gezien en gehoord voelt en zich volwaardig mens voelt. Alleen al doordat er iemand is die je ziet als volwaardig mens, kan er beweging in de goede richting ontstaan.

De vele vrijwilligersgroepen die we U in deze speciale uitgave van de Dienst Kerk en Samenleving presenteren, kennen allemaal het belang van een houding van volledige acceptatie naar de ander toe. Juist als laagdrempelige hulpverleners benaderen ze hun medemensen als volwaardig persoon, en voeden ze het vertrouwen in de mogelijkheid om het leven weer op een voor hen zinvolle manier in te vullen. Dat maakt ruimte voor wensen en verandering.

Zij spreken door hun praktijkvoorbeeld uit dat de Zorg in Nederland niet wacht op een nieuwe vermaatschappelijking maar op een presentiebenadering. Als Dienst Kerk en Samenleving zijn we trots op al deze vrijwillige werkers in het maatschappelijk veld.

Wim van Meijgaarden sss
Hoofdaalmoezenier Dienst Kerk en Samenleving

Dienst Kerk en Samenleving

Diaconie is kerk in uitvoering

‘Je kunt het evangelie van de daken schreeuwen, zonder je mond open te doen,’ is een bekend citaat van de zalige Charles de Foucauld. Hij bedoelde daarmee dat christelijk leven méér is dan liturgie, catechese en verkondiging. Het heeft te maken met je manier van leven, met je manier van in de wereld staan en je manier van omgaan met mensen. Zelf woonde De Foucauld lange tijd in een niet-christelijke samenleving in Noord-Afrika. Om daar zijn evangelische idealen uit te dragen, moest hij vooral niet als een opvallende prediker te werk gaan. Hij wilde er gewoon zijn. Alleen al door zijn manier van leven was hij een voorbeeld en droeg hij het ideaal van naastenliefde meer uit, dan met welke preek ook ooit mogelijk zal zijn.

Veel missionarissen zullen zich in dit beeld herkennen. Op de eerste plaats uit mededogen. Waar hulp nodig is om een menswaardig leven mogelijk te maken, moet deze geboden worden. Om het even welke religie iemand aanhangt. ‘Wat ge voor de minsten der mijnen hebt gedaan, hebt ge voor mij gedaan,’ zegt Christus. Juist het handelen, het doen, het er voor mensen zijn, impliceert een diepe evangelische bewogenheid. Dat is diaconie; een van de belangrijke pijlers van de kerk, overal ter wereld.

In ons bisdom kennen we al meer dan honderd jaar een Dienst Kerk en Samenleving die zich ervoor inspant dat de kerk er is. Ook op plaatsen waar een nadrukkelijke verkondiging niet meteen het eerste antwoord op vragen is. Gewoon door er te zijn, door noden te zien en projecten te ondersteunen die daar iets aan proberen te doen, schreeuwen ze het evangelie van de daken, zonder hun mond erover open te doen. De zorg voor mensen – vooral de armen en de zwakkeren – is een van de manieren, waarop de kerk haar plausibiliteit kan tonen. Deze opdracht is van alle tijden, maar vraagt nu misschien wel meer dan ooit om onze aandacht. Het goede voorbeeld wordt ons daarin gegeven door paus Franciscus. Hij spreekt niet alleen veel over mensen die het moeilijk hebben, maar zoekt ze ook daadwerkelijk op. Hij ging naar Lampedusa, lang voordat andere wereldleiders de schrijnende situatie van de vluchtelingen uit Noord-Afrika als probleem wilden erkennen. Hij zocht gevangenen op en waste hun voeten. Hij liet douches bouwen op Sint-Pieterplein.

Natuurlijk weet ook paus Franciscus dat hiermee niet alle sociale problemen de wereld uit zijn. Maar de tekenwaarde ervan kan haast niet onderschat worden. Door zijn handelen laat de paus zien dat de kerk oprecht begaan is met mensen. Hij doet dat op wereldniveau. Wij mogen hem dat op regionaal niveau nadoen. Ik ben heel blij dat mijn oproep om in parochies Paus Franciscusgroepen op te richten ruime navolging heeft gekregen. Ik ben ook heel blij met de vele projecten die ingezonden zijn voor de Dr. Poelsprijs. Het laat zien dat ook in Limburg veel mensen oprecht begaan zijn met hun medemens.

Tijdens verschillende diaconale werkbezoeken, die ik afgelopen jaar mocht afleggen, was ik onder de indruk van de gedrevenheid waarmee mensen – vaak vrijwilligers – zich voor anderen inzetten. Het laat zien dat wij inderdaad 'iets met elkaar hebben', zoals bisschop Gerard de Korte zich in zijn pastorale brief van vorig jaar afvraagt en waarnaar ook de titel verwijst van de Sociale Studiedag waarop deze brochure wordt gepresenteerd.

In weerwil van een steeds harder wordende maatschappij heb ik veel respect voor mensen die Gods liefde in praktijk brengen. Niet door er veel woorden aan vuil te maken, maar gewoon door te doen. Door iemand onder de arm te nemen en hem te begeleiden op zijn weg door het leven. Geloven is een werkwoord. Diaconie is kerk in uitvoering.

+ Frans Wiertz,
Bisschop van Roermond

Katholiek Sociaal Denken als moreel kompas

Door de chaos, de wreedheid en het oorlogsgeweld in Noord- Afrika, het Nabije Oosten en Oekraïne zijn er genoeg waarnemers die idealen, mensenrechten en internationaal recht even tussen haken willen zetten. Zij pleiten voor een Europese Realpolitiek waarbij macht en invloedssferen het primaat hebben. Wat moeten wij in de huidige onrustige wereldsituatie met idealen en waarden voor Europa?

U zult het mij niet euvel duiden dat ik als Rooms Katholiek bisschop in mijn inleiding graag bijzondere aandacht vraag voor de christelijke traditie. De idealen en waarden die de revue passeren hebben voor christenen, door hun geloof in God, natuurlijk een eigen betekenis. Maar ik ben ervan overtuigd dat deze idealen en waarden ook voor niet-gelovigen, of om met katholiek jargon te spreken voor alle mensen van goede wil, grote betekenis kunnen hebben.

Het project Europa heeft na 1945 de steun gehad van de leiding van de Rooms Katholieke Kerk. Maar ook veel politici met een katholieke levensovertuiging hebben aan de wieg van de EGKS en de EEG gestaan. Ik noem Robert Schuman, Konrad Adenauer en Alcide de Gasperi. Voor hen was Europa veel meer dan een economische gemeenschap alleen. Voor hen was Europa een waardengemeenschap. Maar over welke waarden spreken wij? Welke waarden uit de brede christelijke traditie hebben de Europeanen van het eerste uur geïnspireerd? Welke waarden biedt die christelijke traditie aan het Europa van vandaag en morgen? Ik noem allereerst de noties dienen en verzoenen.

Dienen en verzoenen

De Tweede Wereldoorlog openbaarde het moreel failliet van Europa. Na de val van nazi Duitsland in 1945 werd duidelijk hoe groot de gevolgen van de oorlog waren. Miljoenen mensen waren gedood. Nog meer miljoenen mensen waren op de vlucht. In vele steden en dorpen waren grote verwoestingen aangericht. De moeilijke jaren van de wederopbouw braken aan. Pijnlijk duidelijk was geworden wat de gevolgen zijn als macht wordt misbruikt; als macht niet gebruikt wordt om te dienen maar om te heersen. Oude erfvijanden moesten bondgenoten worden. Dat kon alleen doordat de Europese leiders niet bleven omzien in wrok maar bereid waren tot een dienstbare opstelling en bereid waren tot verzoening. Ongetwijfeld heeft de christelijke traditie geholpen om te komen tot dienstbare macht en tot verzoening.
Verzoening vormt een centraal thema in het christelijk geloof. Naar bijbels getuigenis is God ons in Christus immers verzoenend tegemoet getreden. Wie zelf van deze verzoening leeft, zal anderen vaak met vallen en opstaan vergeving schenken en de bereidheid hebben om te komen tot verzoening.

Zo konden na 1945 de oude hoge muren, vooral tussen de oude kemphanen Frankrijk en Duitsland, worden afgebroken en gewerkt worden aan het gezamenlijke project Europa.
Naast dienen en verzoenen noem ik graag de noties plannen en ontvangen.

Plannen en ontvangen

Het Europa van de wederopbouw had maken, plannen en beheersen hoog in het vaandel staan. Wetenschap en techniek waren door de nazi's ingezet om te komen tot een fabrieksmatig uitgevoerde moord op miljoenen mensen, met name Joodse mensen. De menselijke rede werd niet ingezet voor de vooruitgang maar voor de vernietiging. Niet voor niets is daarom na 1945 gesproken over de dialectiek van de Verlichting. Ik noem in dit verband de neomarxisten Max Horkheimer en Theodor Adorno maar ook de katholieke denker Romano Guardini.
In de jaren van de Wederopbouw werden wetenschap en techniek ingezet voor de creatie van welvaart en welzijn. Het heeft ons Europeanen geen windeieren gelegd. De meeste inwoners van Europa werden welvarende mensen. Goed behuisd, goed gekleed en gevoed, goed geschoold.

Mensen kunnen, vanuit het christelijk geloof, worden gezien als co-creatoren; mede-scheppers. Redelijke schepselen die worden uitgedaagd om hun gaven en talenten creatief en innovatief in te zetten. De christelijke traditie plaatst echter bij al ons menselijk maken en plannen een stevige kanttekening en wel met de notie 'genade'. Nu valt dat woord genade bij sommigen van u waarschijnlijk wat zwaar op de maag. Misschien wordt de stevige theologische notie genade al beter verteerbaar als ik het omschrijf met woorden als ontvangen en gunnen. De apostel Paulus stelt in een van zijn brieven de vraag:" Wat heb je wat je niet ontvangen hebt" (1 Korinthe 4,7). De echt belangrijke zaken van ons bestaan worden niet door ons gemaakt of gepland maar mogen wij ontvangen. Niemand van ons heeft zijn eigen leven gemaakt. Ook kan niemand liefde maken. En dat geldt ook voor vriendschap. Leven, liefde en vriendschap maar ook talenten zijn ontvangen; zij zijn ons gegund.

Mensen maken niet zichzelf en construeren niet op eigen houtje hun identiteit. Integendeel, wij ontlenen in grote mate onze identiteit aan anderen. En zeggen gelovige mensen: dé Ander, de scheppende God. Pas in verbondenheid met anderen komt ieder mens tot uitbloei. Wie leeft van het ontvangen, zal ook voor zijn naaste het goede zoeken. Tegen die achtergrond reikt de christelijke traditie het Europa van vandaag en morgen en met name ook het katholiek sociaal denken belangrijke waarden aan. Ik noem de inzet voor de menselijke waardigheid, het bonum commune en de onderlinge solidariteit.

Waardigheid, bonum commune en solidariteit

Het besef dat ons het bestaan wordt gegund, vormt een krachtige motivatie om op te komen voor de bescherming van de menselijke waardigheid. Voor de christen is die waardigheid gegeven met het geschapen zijn door God dus transcendent gefundeerd. Wie de naaste schendt, schendt daarmee de Schepper.
De mens is geen los atoom maar een persoon die alleen door relatie met anderen tot volle uitbloei kan komen. De ander het leven gunnen, impliceert dan ook de inzet voor het bonum commune, het algemeen goede. Niet een leven dat cirkelt rond het eigenbelang alleen, maar het algemeen belang voor ogen houdt. En daarmee verbonden de inzet voor onderlinge solidariteit. Een leven van solidariteit met de kleinen en de kwetsbaren in Europa, maar ook elders op deze wereld. Wij zijn immers allemaal broeders en zusters van elkaar.

Inzet voor duurzaamheid

Een ontvangen wereld vormt ook het fundament voor de inzet voor duurzaamheid.
In kerkelijke taal: voor de heelheid van de schepping. In een geschonken wereld zijn wij immers geen eigenaren maar rentmeesters, of misschien nog mooier gezegd, hoveniers.
Met een grote verantwoordelijkheid om Europa te behoeden en te bewaren voor de generaties die na ons komen.

Subsidiariteit

Een centrale notie in het katholiek sociaal denken vormt de notie van subsidiariteit. Dit subsidiariteitsdenken impliceert een decentrale denkrichting. Voor het Europa van vandaag en morgen liggen hier belangrijke uitdagingen. Wat kan door de nationale staten worden gedragen en wat moet door Brussel worden gedaan? Deze vragen staan ook in het huidige politieke debat centraal. Vanuit christelijk-sociaal perspectief wordt de verantwoordelijkheid op een zo laag mogelijk niveau gelegd. Boven-nationaal wat moet; nationaal wat kan.
En ook binnen iedere natie is het goed subsidiair te denken. De mens en zijn gemeenschappen, zoals gezinnen, scholen, kerken, vakbonden en andere spelers op het maatschappelijk middenveld zijn belangrijke spelers naast de overheid en de markt.

Verwondering en dankbaarheid

Het besef te leven van het ontvangen, roept verwondering op en dankbaarheid. In Europa mag diepe dankbaarheid zijn voor 70 jaar vrede. Recent schreef Aleid Truijens dat wij al 70 jaar in Sprookjeswonderland leven (De Volkskrant, 11 augustus 2014). Vrede is het vruchtwater waarin wij ronddobberen. Wij voelen haar niet. Maar historisch gezien is een zo lange vrede uitzonderlijk. Europa is immers de eeuwen door geteisterd door vreselijke oorlogen met miljoenen slachtoffers. 70 jaar vrede is de vrucht van het naoorlogse project Europa.

Tot slot: het kleine meisje hoop

Tot slot noem ik graag de deugd van de hoop. Charles Péguy spreekt in een van zijn gedichten over het kleine meisje hoop tussen de twee zussen geloof en liefde. Hoop wil het cynisme en nihilisme uit ons hart bannen. De deugd van de hoop biedt toekomstperspectief. De hoop vormde een belangrijke krachtbron voor Europa in 1945. Ondanks de puinhopen werd moed verzameld, een nieuwe start gemaakt en de wederopbouw gestalte gegeven. Diezelfde hoop kan ons ook vandaag de kracht geven de grote uitdagingen van onze tijd energiek tegemoet te treden. De christelijke traditie levert geen compleet uitgewerkte maatschappelijke blauwdruk. Veeleer stelt zij vragen, wil zij ogen openen voor blinde vlekken en spreekt zij, indien nodig, profetische woorden. Uiteindelijk gaat het om de realisatie van de goede samenleving of, met een woord van de katholieke filosoof Jacques Maritain, om de inzet voor een christelijk of integraal humanisme. Het gaat om de inzet voor humaniteit, geworteld in de humanitas dei; de mensenliefde van God die in Christus een gezicht gekregen heeft.

Ik ben er diep van overtuigd dat de waarden van het christelijk-sociaal denken een moreel kompas kunnen zijn, voor allen die gestalte willen geven aan de goede samenleving in Europa.

+ Mgr. Dr. Gerard de Korte
Bisschop van Groningen-Leeuwarden

1. KOFFIEHUIS HEEGENEERKE MAASTRICHT

‘Wij zijn de twee gekken hier!’

Toen Rob Hermans en Marc Claessen 15 jaar geleden in de Maastrichtse wijk De Heeg gingen wonen, kenden ze er niemand. Ze voelden zich, zoals Marc het omschrijft, “als een kat in een vreemd pakhuis.” Er was ook weinig te beleven. En het leek er op dat iedereen in de wijk het liefst deuren en ramen gesloten hield en niet zat te wachten op contact met buurtbewoners. Toen Marc en Rob als respectievelijk voorzitter en secretaris van het Bewoners Overleg Comité, gingen inventariseren waar de inwoners van De Heeg behoefte aan hadden, bleek dat toch een ontmoetingsruimte te zijn. Een vaste plek waar je makkelijk binnen kunt lopen en waar je een lekker kop koffie kunt krijgen voor een schappelijke prijs. Het idee voor Koffiehuis ‘t Heegeneerke was geboren.

Eerst moest er een plek worden gevonden. “We zijn allerlei ruimtes gaan bekijken, maar ze waren allemaal te duur. Toen Trajekt aan de slag ging met de doorstart van Buurtcentrum De Boeckel na een faillissement, vonden we daar de ideale plek. We konden hier met ondersteuning van Trajekt als vrijwilligers aan de slag. Er was een grote ruimte beschikbaar, maar die was wel heel erg kaal. We zijn met een groep bewoners en vrijwilligers aan de slag gegaan en hebben de ruimte zelf opgeknapt. De knalgele muur hebben we wel zes keer over geschilderd!” En nu is ’t Heegeneerke een gezellige kleurige ruimte. Een plek waar je je thuis en welkom voelt. Het koffiehuis is nu bijna anderhalf jaar open. Er is van alles te doen en mensen lopen er gemakkelijk in en uit. Maar dat ging niet vanzelf. “Op 14 december 2013 gingen we open,” vertelt Marc. “En daar zaten we dan met z’n tweeën. Laat de klanten maar komen, dachten we. Alleen… er kwam niemand.” Toch weer dat gesloten karakter van de wijk? Maar misschien ook omdat het winter was en mensen de weg naar ’t Heegeneerke nog niet wisten te vinden? “Toen zijn we reclame gaan maken. Flyers uitgedeeld, posters opgehangen en mensen aanspreken. Ik ging gewoon iets kleins kopen bij Blokker en als ik bij de kassa stond, vertelde ik terloops andere klanten over het koffiehuis.” En zo kwam het op gang. Nu kent iedereen Rob en Marc, of zoals ze het zelf zeggen, “wij zijn nu de twee gekken hier!”

Verbinden

Snel boodschappen doen bij de Jumbo is er niet meer bij. Rob en Marc worden door veel mensen aangesproken, gewoon voor een praatje, om iets te vragen, lief en leed met hen te delen. Ook de ondernemers in het winkelcentrum zijn blij met het initiatief. “We krijgen korting bij bakker Paulissen en bij Slager Cortenraad. Hij levert ook het warm eten op woensdag. Daar zijn we pas mee begonnen. Mensen kunnen nu voor vier euro warm komen eten. Dat begint ook al aardig te lopen.” Rob is elke dag als gastheer in ’t Heegeneerke te vinden, behalve op vrijdag en zondag want dan is het gesloten. Marc werkt in het ziekenhuis in Heerlen en na werktijd is ook hij in ’t Heegeneerke te vinden en sowieso op zaterdag. Samen met mensen bezig zijn, dat is hun drijfveer, mensen met elkaar verbinden. Dat hebben ze zelf ook nodig, want Rob heeft de ziekte van Kahler en leukemie. Daardoor heeft hij veel pijn en de dagelijkse contacten met mensen doen hem goed en houden hem op de been.

In ’t Heegeneerke is elke dag wel iets te beleven. De week begint rustig op maandag. “Gewoon lekker chillen. We hebben dan vooral ouderen hier. Op donderdag is er voor hen koersbal, een soort jeu de boules voor binnen.” Op dinsdag is er het project Te gekke Buren van Mondriaan. Een project om mensen met psychische problemen in contact te brengen met wijkbewoners en andersom. “Dat is een leuke middag,” vertelt Rob. “Er worden spelletjes gedaan, vaak wordt er gezongen. Mensen kunnen hun ei kwijt, daar gaat het om. De volgende dag komen ze dan terug om te zeggen dat ze het zo leuk vonden.” Op woensdag kan er dus warm worden gegeten en is er een brei- en haakcafé. “Frans en Wil komen dan meestal ook. Dat zijn twee oudere mannen die graag onder de mensen zijn. Als we mensen een paar weken niet zien, gaan we ze ook opzoeken trouwens. Kijken hoe het met ze is, vinden ze geweldig.” Op zaterdag is er het café zonder alcohol, een bewuste keuze om het gezellig te houden. En dan zijn er nog allerlei extra activiteiten, zoals origami en yoga op de stoel. Maar ook een Paasbrunch op de zaterdag voor Pasen. “Op Tweede Kerstdag zouden we eigenlijk gesloten zijn, maar we hebben toen toch een diner georganiseerd. Dat was geweldig. Met zo’n 30 mensen hebben we samen gegeten. Zoveel mensen die spontaan mee kwamen helpen.”

Even Kind Zijn

Met het BOC organiseren Rob en Marc dit jaar voor de derde keer de kindermiddag ‘Even Kind Zijn’. “Daar zijn we mee begonnen om ook de gezinnen met elkaar en met de andere wijkbewoners in contact te brengen. De eerste keer zijn we gestopt met tellen toen er 150 kinderen waren. Vorig jaar heeft burgemeester Onno Hoes dit spektakel geopend, samen met een sambaband. Er is dan van alles te doen. Van een ranjakoe tot een springkussen.

Oud Hollandse spelen, echte dieren om te knuffelen, Rad van Fortuin en dit jaar hebben we zelfs een stormbaan van 60 meter lang en een kinderzweefmolen. Echt een dag voor de hele wijk, waarbij ook de winkeliers meehelpen. Van de Jumbo krijgen we pakjes limonade, van Jan Linders rugzakjes met fruit en van de Plus appels, bananen en uitdeelzakjes. Ook de verenigingen doen mee. Op zo'n dag zie je dat mensen het hartstikke leuk vinden om elkaar te ontmoeten, je moet ze alleen even op weg helpen." Dat is Rob en Marc wel toevertrouwd. Dat weet ook Geertje Bonfrère-Hillebrand. Ze komt twee keer per week in 't Heegeneerke. Ze woont niet in De Heeg, maar in het Wijckerveld. Ze komt hier spinnen bij het project te Gekke Buren en bij het brei- en haakcafé. "Rob nodigt voortdurend mensen uit, hij laat iedereen voelen dat hij of zij welkom is. Maakt niet uit wie of wat je bent. Zelf ben ik alleen en ook voor mij is het belangrijk onder de mensen te zijn. Hier komen allerlei soorten mensen. Dat vind ik leuk. Als voormalig kraamhulp ben ik het gewend om telkens weer contact te leggen met mensen. Dat komt hier goed van pas. Ik voel me hier welkom en daarom kom ik ook graag terug."

Koffiehuis 't Heegeneerke is pas anderhalf jaar open, maar is niet meer weg te denken uit de Heeg. Al pratende realiseren Rob en Marc zich dat ze op Koningsdag gesloten zijn. Daar balen ze eigenlijk van. Misschien moeten ze toch maar open gaan. Gezellig samen naar Koningsdag kijken op televisie, Tompouces erbij misschien. Er ontstaat al direct een plannetje. En jawel, als ik de volgende dag op hun Facebookpagina kijk, staat het er al 'Koningsdag gewoon geopend!'

INFO:
www.bocroserije.nl/het-heegeneerke
info@bocroserije.nl

2. TRIDUÜM GROOT HELDEN

Liefdevol bezinnen, ontspannen en ontmoeten

Al bijna 63 jaar oud en nog steeds bruisend en enthousiasmerend: het Triduüm Groot Helden. De voorzitter Helie Derks mag, zoals ze zelf zegt, zich verheugen dat ze het voor het 36ste jaar gaat doen. Het heeft haar hart. Zij zegt dat ze vanaf dag één niet mooier gekozen had kunnen hebben en dat het echt verrijkt. Ook de penningmeester Math Ghielen, die ondertussen zo'n zes jaar in het bestuur zit, geniet zichtbaar als hij over het Triduüm vertelt. Over zijn ervaring met deze organisatie zegt hij, dat als hij had geweten wat het inhield, hij er eerder bij was gekomen.

Het Triduüm is in 1952 ontstaan als ziekentriduüm. Een triduüm is een kerkelijke viering die zich over drie achtereenvolgende dagen uitstrekt.
Het was oorspronkelijk bedoeld voor mensen die door ziekte niet meer naar de kerk konden komen en zo toch in de gelegenheid werden gesteld om missen bij te wonen. In de loop van de tijd is de doelgroep verbreed tot ouderen uit bejaardenhuizen die op deze manier weer vieringen bij kunnen wonen en drie dagen de kans krijgen geestelijk verrijkt en opgefleurd te worden. Door de liefdevolle aandacht die ze krijgen en het ontmoeten van leeftijdsgenoten die ze vaak uit het oog zijn verloren.

Opzet Triduüm Groot Helden

Het Triduüm vindt half september van een dinsdag tot en met donderdag plaats. Het wordt gehouden in de recreatieruimte van 'Het Trefpunt' op de camping 'De Heldense Bossen' in Helden. De uitbaters van de camping verlenen graag hun medewerking. In deze mooie omgeving worden de gasten drie dagen in de watten gelegd. Per dag komen er tussen de 150 en 160 gasten. Ze komen uit de zes parochies van Helden. De leeftijd is tussen de 75 en de 103 jaar. Er zijn ook wat jongere deelnemers van begin tot midden 60. Dit zijn mensen met een beperking. Voor sommige deelnemers is dit het enige uitje dat ze in een jaar hebben.

Bij de organisatie zijn tussen de 60 en 75 vrijwilligers betrokken van elf vrouwenorganisaties en De Zonnebloem. Ieder jaar lukt het weer om voldoende vrijwilligers te krijgen. Leuk om te vermelden is dat De Zonnebloemafdeling in Helden is voortgekomen uit het Triduüm. Het bestuur en de vrijwilligers zijn, zoals Helie Derks het verwoordt, “net een veldboeket. Elk bloemetje, zelfs het sprietje gras, is belangrijk anders is het geen veldboeket.” Zo ziet ze de organisatie van het Triduüm ook. Elk talent is belangrijk en iedereen draagt bij naar haar of zijn kunnen. Dagelijks is een team van verpleegkundigen aanwezig, zodat er professionele verpleegzorg kan worden geboden als dat nodig is.

Geestelijke zorg

Gelukkig is het ondanks samenvoeging van parochies en teruggang in beschikbare pastores nog steeds mogelijk een geestelijke in de vieringen voor te laten gaan. Al een aantal jaren is dat pastoor Louis Verhaag. Hij voelt goed aan welke manier van geestelijke zorg bij het Triduüm past. Mensen die wat verder van de kerk af zijn komen te staan of alleen nog missen via de televisie volgen, voelen zich thuis in de vieringen tijdens het Triduüm. De plaatselijke bakkers doen ook mee en verzorgen op de tweede dag samen met de kleine bakkertjes lekkere vlaai voor bij de koffie. Koren uit de omgeving werken graag mee aan het opluisteren van de vieringen. Ook voor het entertainment zijn voldoende mensen te vinden. Zelfs het bestuur zorgt voor een artistieke bijdrage aan het programma en beleeft hier zo te horen en zien heel veel plezier aan.

De vaste organisatie, het bestuur met een aantal ondersteuners, bereidt de dagen voor. De voorbereidingen beginnen al in april en er wordt met negen vrouwen en twee mannen met veel plezier aan gewerkt. Bij de opbouw op maandag helpen de echtgenoten van de dames ook mee.

De dagen worden met liefde, zorg en aandacht voorbereid. Gastvrijheid staat hoog in het vaandel. Dit is terug te zien in de aankleding van de ruimte en de mensen van de organisatie. Alles is tot in de puntjes verzorgd. Er wordt een uitgebreid programmaboekje gemaakt en na afloop krijgen de mensen een presentje met een mooie spreuk of gedicht mee als herinnering. Dat dit aanspreekt, blijkt uit het feit dat de presentjes zichtbaar blijven in huiskamers. Spreuken en gedichten zijn regelmatig terug te horen en te zien bij uitvaartmissen. Tijd voor aandacht en samen dingen doen is heel belangrijk. De afwas gebeurt bijvoorbeeld bewust met de hand. Tijdens de afwas is er tijd voor contact en wordt er gezongen en gefloten.

Programma

Het programma van het Triduüm heeft een vaste opbouw. De dag begint met een Eucharistieviering opgeluisterd door een koor. Dan volgt op de eerste dag het openingswoord en op de andere dagen Frühshoppen, een gezellig samen zijn en genieten van korte sketches. Dan krijgen alle deelnemers een heerlijk driegangendiner, klaargemaakt in de keuken van het café/restaurant dat bij de camping is gevestigd. De exploitanten van het restaurant vinden de voldoening die ze krijgen van hun medewerking aan deze drie dagen onbetaalbaar. Na het eten is er tijd om te wandelen, een huifkartocht, kaarten of op een terrasje zitten. Voor mensen die willen rusten zijn er bedden en ligstoelen. Het beddengoed wordt geregeld door één van de bestuursleden. Daarna volgt een ontspanningsprogramma met optredens, waarbij zelfs bekende Limburgse artiesten te zien zijn. De eerste dag van het Triduüm wordt afgesloten met een Plechtig Kort Lof, op de tweede dag met 'De traditionele Koffietafel' en op de derde dag is er een uitloop van het ontspanningsprogramma met koffie/thee en vlaai.

Het hele evenement wordt gefinancierd door sponsoren en een eigen bijdrage van de deelnemers. De afgelopen jaren was het wel lastiger om sponsoren te vinden. De instellingen en bedrijven die het Triduüm een warm hart toedragen, hebben duidelijk minder te besteden.

Afsluiting

De organisatie heeft zich wel eens afgevraagd of een Triduüm nog wel in deze tijd past. Na ruim 60 jaar blijkt echter dat er nog steeds behoefte is aan, en waardering voor deze manier van bezinnen, ontspannen en ontmoeten. Het doet de deelnemers goed om er aan deel te nemen. Het bos, de buitenlucht, het samen dingen doen, elkaar helpen, het zingen in de huifkar maakt dat, zoals Helie Derks het zegt, de mensen extra vitamientjes krijgen. Het geeft hen nieuwe energie en ze voelen zich weer even jong. Overal zie je de zorg, aandacht en vriendelijkheid voor elkaar, zelfs het paard van de huifkar krijgt een schouderklopje.

Het Triduüm werkt het hele jaar door. Ouderen herkennen vrijwilligers van het evenement en durven hen aan te spreken of om hulp te vragen als ze hen door het jaar tegenkomen. Ook blijven gasten hun waardering uitspreken als ze mensen van de organisatie treffen. Deelname aan het Triduüm geeft gezamenlijke herinneringen en daarmee gesprekssstof. Elkaar op deze manier ontmoeten, geeft een verbondenheid die blijft. Als afsluiting de lijfspreuk van Helie Derks: "de glimlach is de kortste afstand tussen mensen!" De bevlogen mensen van Triduüm Groot Helden hebben deze glimlach in overvloed en maken naastenliefde in de praktijk zichtbaar.

INFO:

helie.derks@kpnmail.nl
telefoon 077 - 30 72 722

3. CRESCENDO-DIACONIEGROEP

Met 'gewoon beginnen' nieuw leven in de parochie

In de Onze Lieve Vrouwe parochie Venlo-Zuid groeit en bloeit een diaconiegroep. Mensen die elkaar tot voor kort alleen van gezicht kenden, vormen nu een warm hecht team dat zich inzet voor de mensen in hun parochie. De gemeenschapszin in de parochie is in de afgelopen jaren gegroeid. Er is sinds kort een wekelijkse open inloopochtend, waar mensen de weg naar toe beginnen te vinden. Ook de ouders van kinderen in de wijk worden en voelen zich betrokken en beginnen actief mee te doen. Rienie Roks, John van de Pol en Lena Tabbers vertellen met veel bevlogenheid over het ontstaan en de groei van hun groep.

De Parochie heeft al 10 jaar een sterk wisselende pastorale bezetting. De activiteiten die er in het verleden waren, namen af en/of vielen weg. De parochie maakt nu deel uit van een dekenale federatie van zeven parochies en wordt langzaam maar zeker weer opnieuw opgebouwd. Het is een oude parochie waar nu een grote jonge wijk achter ligt. Een wijk met 27 nationaliteiten en veel verschillende gezindten.
Drie jaar geleden kreeg de parochie een groep nieuwe inwoners afkomstig uit een verzorgingshuis in Blerick. Deze mensen kwamen te wonen in zorgappartementen van de Zorggroep en kenden niemand in hun nieuwe omgeving. De Zorggroep bood hen geen pastorale zorg, ze moesten zich aansluiten bij de parochie. Na overleg met de Zorggroep heeft Rienie Roks op een zondagmorgen na de dienst aan de parochianen gevraagd wie er mee wilde helpen om deze nieuwe inwoners op zondagmorgen naar de kerk te brengen. Daarmee was het begin gemaakt.

Activiteiten van de Crescendo-diaconiegroep

De mensen die naar de kerk willen en dat fysiek ook kunnen, worden nu opgehaald. Na de mis is er een gezamenlijk koffie drinken en daarna worden de mensen weer naar huis gebracht. De volgende stap was een bloemetje en een attentie met Kerst.
Al snel bleek dat veel bewoners eigenlijk niet mobiel genoeg zijn om de kerk te bezoeken. Om deze mensen toch bij de parochie te betrekken, werd begonnen met een bezoekgroep. De groep bezoekt bewoners en organiseert ook activiteiten, zoals de zeer gewaardeerde bezoeken aan het kapelletje van Genooi, waar mensen graag heen gaan en vaak al jaren niet meer zijn geweest.
De vrijwilligers organiseren ook wandelingen zoals bijvoorbeeld in mei voor dementerenden. De bezoekgroep doet niet alleen bezoekwerk in het zorgcentrum maar bezoekt ook mensen in de wijk die aandacht nodig hebben. Elke vrijwilliger heeft gemiddeld zo'n vier mensen onder zijn of haar hoede.
De parochie is begonnen met gelegenheidsvieringen in het zorgcentrum met Kerstmis en Pasen en inmiddels is er één keer per maand een viering. Afgelopen Palmpasen zijn de kinderen na de mis de palmhöltjes naar de bewoners van de zorgappartementen gaan brengen. Een mooie manier om kinderen al jong te betrekken bij zorg en aandacht voor ouderen.

Door deze activiteiten leren de vrijwilligers de mensen beter kennen en wordt het ook makkelijker om direct hulp te bieden als dat nodig is. Dat geldt niet alleen voor de bewoners van de zorgappartementen maar ook voor mensen in de parochie die te bescheiden zijn om hulp te vragen. Er wordt samengewerkt met verschillende hulporganisaties in de wijk.

Vanuit je hart

Alle vrijwilligers hebben een training gehad. Ze hebben geleerd dat je dit werk vanuit je hart, vanuit de warmte doet, dat het bij de parochie hoort en iets is dat je samen doet. Ze komen nu één keer per twee maanden bij elkaar onder leiding van een pastor. Ze bespreken dan de situaties die ze zijn tegengekomen rondom diaconie en hulpvraag. Verder bekijken ze samen hoe ze de diaconie verder kunnen ontwikkelen en meer van de parochie kunnen laten zijn. Het is niet de bedoeling de mensen de kerk in te praten, maar ze mogen wel weten dat de vrijwilligers dit werk namens de kerk doen.
De activiteiten, zoals bijvoorbeeld gezamenlijk schoonmaken van de kerk, bieden de mogelijkheid tot ontmoeting zonder dat er teveel tijdrovende verplichtingen aan vast zitten. Mensen raken zo al werkende met elkaar aan de praat. De ontmoeting is belangrijk, zo bouw je een gemeenschap op.
De inloopochtend die als invulling van een Franciscusgroep nu net is gestart, biedt een mooie gelegenheid voor mensen om elkaar te ontmoeten. Een leuk voorbeeld hiervan zijn een Russische en een Litouwse bezoekster die samen weer eens een gesprek in het Russisch kunnen voeren. Een alleenstaande man was zo blij met deze mogelijkheid tot ontmoeting, dat hij zich kwam verontschuldigen toen hij niet kon komen. Er is duidelijk behoefte aan een plek en moment om anderen te kunnen ontmoeten.

Aanpak

De initiatiefnemers hadden niet durven dromen dat ze het zo goed zou gaan. Rienie: “Ik dacht Oh God hoe gaat dit allemaal? Hoe gaan we dit doen? We beginnen gewoon.” Dat hebben ze gedaan. Rienie is mensen aan gaan spreken in de kerk en deze aanpak is overgenomen door degenen die zich bij haar aansloten. Aanspreken werkt, uit zichzelf komen mensen niet. Ze zijn eerlijk geweest naar de mensen toe en hebben gezegd dat dit werk tijd kost. Deze aanpak werkt. John: “Ik dacht ik kom wel en kijk hoe het loopt en ik zit er nog. Het werk bevalt me heel goed.” Er is een groep ontstaan met een goede verstandhouding en onderlinge samenhorigheid.

Voor alle activiteiten geldt, gewoon beginnen en kijken hoe het gaat. Als er mensen nodig zijn, weten ze wel iemand te vinden. Ze stellen niet al te hoge eisen en zijn blij met kleine resultaten. Daar halen ze de energie uit om door te gaan. Ze stellen zich open voor mensen en zetten door als ze iets beginnen. Voor Rienie is geloven het ontmoeten van mensen. John geniet zichtbaar als hij vertelt over een oude mevrouw die hij mee naar de kerk had genomen en die het zo waardeerde.
Uit de Crescendogroep halen ze heel veel warmte, respect, dankbaarheid en liefde van de mensen voor wie ze zich inzetten. Het bezoekwerk is een stapje zwaarder. Het betekent wel meer van jezelf investeren en jezelf openstellen. Luisteren is daarbij heel belangrijk. De combinatie van bezoekwerk en diaconie van Crescendo is goed. Ze gaan uit van de kracht van mensen. Zolang er liefde terugkomt, houden ze het prima vol.

Dromen

Dromen zijn er genoeg; Dat de inloopochtend gaat lopen. Dat mensen uit de parochie de diaconiegroep weer weten te vinden. Dat mensen durven te zeggen dat ze hulp nodig hebben. Dat ze weer een jonge, levendige, groot hoeft niet, bewogen en actieve groep worden. Dat mensen mee willen werken om hun kerk levendig te houden. Dat mensen weten als ik er naar toe ga is het de moeite waard. Dat mensen een aanspreekpunt hebben, opgevangen worden.
In de muziek betekent crescendo het langzaam aanzwellen van de muziek. Zo gaat het ook met deze diaconiegroep. Het begon als initiatief voor een beperkte groep in de parochie en het zwelt nu geleidelijk aan met mensen die zich aansluiten en mensen die worden bereikt in de parochie. Gewoon een kwestie van klein beginnen.

INFO:
www.onzelievevrouw.nl
parochie.olvrouw@hetnet.nl

4. VINCENTIUSVERENIGING LANDGRAAF

Een warm hart voor iedereen

Hoe kun je mensen aan de rand van de samenleving weer een beetje toekomst geven? Dat is de grote uitdaging waar de leden van de Vincentiusvereniging in Landgraaf voor staan. Vroeger klopten mensen in nood aan bij de parochie. In December 1995 is op verzoek van de Vincentiusvereniging Heerlen een afdeling in Landgraaf opgericht. "Er is bewust voor gekozen om de vertrouwde naam Vincentius te blijven gebruiken," vertelt Marleen Waldus-Haan, secretaris van de vereniging. "We zijn trots op de wereldwijde en oude traditie om medemensen te helpen."

De van oorsprong katholieke Vincentiusvereniging is nu oecumenisch en helpt alle mensen - ongeacht hun geloof of afkomst - waarvan het recht op een menswaardig bestaan in de verdrukking is gekomen. Gepassioneerd vertelt Marleen over het contact dat ze heeft met mensen die in de knel zijn geraakt: "gewoon, van mens tot mens. Bij ons mogen ze hun kwetsbare kant laten zien. Zeggen dat ze in paniek zijn en het niet meer weten. Door deze mensen thuis te bezoeken, zie je het hele plaatje waar mensen in zitten en kan de hulpvraag wel eens groter zijn dan je dacht."
De kracht van de Vincentiusvereniging zit in het makkelijk bereikbaar zijn en direct hulp kunnen bieden. Bovendien hoeven de mensen met een hulpvraag bij hen geen verantwoording af te leggen. Dit komt door een nauwe samenwerking met het maatschappelijk werk, budgetbeheer of crisisopvang in Landgraaf. Daar wordt gekeken wat de hulpvraag is en wie het beste welk deel van de hulp kan bieden. Elk kwartaal is er met alle betrokken hulporganisaties een overleg om te kijken of op de juiste wijze hulp geboden is. De mensen die aankloppen bij de Vincentiusvereniging zijn van alle leeftijden. Alleenstaande ouderen, vooral zij die geen pensioen hebben naast de AOW, jonge stellen met schulden en mensen die een psychisch probleem hebben. De grootste groep zijn alleenstaande moeders met kinderen.

Economische crisis

Het laatste jaar is er duidelijk een trend te zien. Meer mensen - wel 80 % meer - hebben het afgelopen jaar een beroep gedaan op de Vincentiusvereniging. Een verklaring hiervoor is dat de economische crisis nu al enkele jaren voortduurt, waardoor bezuinigingen en lastenverzwaringen toenemen. Hierdoor raken de reserves op.

Als dan bijvoorbeeld de koelkast kapot gaat, is er geen geld voor een nieuwe. Familie en vrienden zijn vaak ook niet meer in staat om even bij te springen en geld te lenen. Door langdurig geldgebrek, is de kans groot dat er een achterstand in betalingen ontstaat. Het betalen van de huur, maar ook van de dure ziektekostenverzekeringen leiden tot problemen. Zo is er vaak te weinig geld om een aanvullende ziektekostenverzekering af te sluiten. Als je dan toch een medische behandeling nodig hebt, die niet meer in de basiszorg zit, moet je die zelf betalen. Meestal gigantische kosten waar je niet op gerekend hebt.
"Wij willen voor iedereen die in de knel zit, een warm hart zijn," benadrukt Marleen Waldus-Haan. "Ik denk aan de zwangere vrouw en haar vier kleine kinderen die een huis toegewezen kreeg. Ik heb haar begeleid bij de inrichting van haar nieuwe woning. Samen hebben we een lijstje gemaakt van wat er allemaal nodig was. Vervolgens hebben verschillende hulporganisaties in Landgraaf aangegeven op welke manier zij konden helpen. Ik ben toen met de zwangere vrouw spullen en meubels gaan uitzoeken bij de Stichting Samen Delen. Stickertjes met haar naam op bedden en stoelen plakken. Door het samen te doen, voelt ze zich niet zo alleen. Op deze manier kun je veel voor iemand betekenen. Alleen maar zeggen 'het komt allemaal goed' is niet voldoende. Het helpt als je een stukje met iemand mee loopt en overlegt bij het maken van de keuzes. In zo'n situatie zie ik het als mijn taak te zorgen dat het goed komt voor de kinderen en de moeder."

Bemoedigen

Er zijn ook situaties waarin Marleen Waldus-Haan moeders moet beschermen tegen zichzelf. Door alle zorgen en het weinige dat zulke moeders te besteden hebben, ontzeggen ze zichzelf alles en zorgen ze alleen voor de kinderen. Daarnaast voelen velen een grote psychische druk. De verschillende uitkeringen, toeslagen en schulden zijn een onoverzichtelijke wirwar. Het werkt frustrerend als je er maar geen grip op krijgt. Dan wordt leven 'overleven'. In zulke schrijnende situaties probeert Marleen Waldus- Haan hen te bemoedigen om - ondanks alles - ook aan zichzelf te denken. Dat lukt als je ze een stukje eigenwaarde kunt geven en laat zien dat ze niet alles alleen hoeven te doen. Hoe moeilijk de situatie ook is Marleen Waldus-Haan probeert in elke situatie mee te denken en mee te zoeken naar een oplossing. De uitvoering van deze oplossing laat zij over aan de professionals.

De hulp die de Vincentiusvereniging biedt, is in principe eenmalig. In het verleden bestond de hulp enkel uit 'leefgeld'. Nu is de hulp veel breder. Denk aan het geven van huishoudelijke apparaten, maar ook het betalen van ziektekosten omdat er geen aanvullende ziektekostenverzekering is. Gelukkig kunnen veel mensen geholpen worden. Natuurlijk lukt het niet bij alle hulpvragende mensen. Het is frustrerend als mensen in een situatie van schulden blijven zitten. Het lukt hen soms niet, zelfs niet met hulp van anderen, om die vicieuze cirkel te doorbreken.

Marleen Waldus- Haan is er trots op dat alle mensen die in een jaar tijd hulp gevraagd hebben aan de Vincentiusvereniging in Landgraaf met Kerst een attentie krijgen. Ze hebben ervoor gekozen een geldbedrag te geven. "De mensen weten zelf het best waar ze dat aan kunnen besteden. Voor de een is dat een warme jas, een ander schoenen en weer een ander wil iets extra's op tafel zetten."
De Vincentiusvereniging is voor Marleen Waldus-Haan de plek waar ze haar geloof handen en voeten kan geven en dat doet ze met een warm hart voor iedereen.

INFO:
www.vincentiusvereniginglandgraaf.nl
vincentiuslandgraaf@live.nl
Telefoon: 06 816 684 22

5. ’T WERKHUIS DIACONIENU HORST

De koffiepauze is het allerbelangrijkst!

Vijf jaar geleden, bij de start van Diaconie Nu in Horst, trok de toenmalige coördinatrice de stoute schoenen aan. Naast het net opgestarte inloophuis van Diaconie Nu, op de dinsdagochtend, coördineerde zij ook de schoonmaak van de kerk. Een klus die steeds zwaarder werd en waar steeds moeilijker mensen voor te vinden waren. Ze had gehoord van een werkervaringsproject bij het Werkhuis, een onderdeel van de Rooyse Wissel. Een project waarbij mensen op vrijwillige basis een klus komen klaren. Het gaat dan om mensen die aan het einde van hun behandeltraject zitten. Ze vroeg of de kerk ook door de mensen van het Werkhuis schoongemaakt kon worden. Waarom niet, was het antwoord!

Voor het Werkhuis was het belangrijk dat er werkervaringsplekken waren, waar mensen konden werken aan hun eigen terugkeer in de samenleving. Plekken waar ook concrete werkervaring opgedaan kon worden. Veel van de mannen hebben immers al jaren geen concrete werkervaring meer opgedaan. Maar van hen wordt wel verwacht dat zij na hun behandeling, bij terugkeer in de samenleving, meteen bij een werkgever aan de slag kunnen gaan. Met deze werkervaringsprojecten worden zo de eerste contacten met de ‘gewone’ samenleving gelegd. Wordt er weer ervaring op de werkvloer opgedaan. Leren ze omgaan met autoriteit en omgaan met andere mensen. Allemaal aspecten die van belang zijn om in de toekomst zelfstandig, in de voor hen vaak zeer snel veranderende samenleving, te kunnen leven. Voor menigeen is het een hernieuwd contact met een samenleving die enorm veranderd is. Veranderingen op het gebied van betalen, waar de gulden niet meer bestaat, maar nu met euro’s betaald wordt. Waar de digitalisering van de wereld immens is, mobiele telefoon vanzelfsprekend en in de winkels vaak totaal vreemde producten liggen.

Barmhartigheid

Op de werkplekken op locatie worden vaak ook weer de eerste contacten gelegd met mensen die niet binnen Het Werkhuis werken. Voor de parochianen werd het uiteindelijk ook een uniek project. Zij konden op een bijzondere manier laten zien dat de Bijbelse opdracht van ‘barmhartigheid’ heel concreet ingevuld kan worden. Door mensen die fouten in hun leven hebben gemaakt, weer nieuwe kansen te geven. En hen als volwaardige burgers een plek te geven. Inmiddels is het een uniek samenwerkingsproject tussen de parochie van Horst en Het Werkhuis. Een project waarin de mannen van Het Werkhuis in het kader van hun re-integratie, met een justitieel verleden, opnieuw werkervaring mogen opdoen. Maar ook mogen werken aan hun eigen re-integratie.

Zonder dat een delict en de geschiedenis van een verleden hen blijven achtervolgen. Waar wordt gekeken naar mogelijkheden en kansen worden geboden. Maar de parochie heeft ook behoorlijk veel profijt van dit unieke project. Op een voortreffelijke wijze wordt wekelijks de kerk schoongemaakt. Uiteindelijk kunnen we spreken van een 'win-win' situatie voor de parochie en voor de mannen van Het Werkhuis.

Kind aan huis

Inmiddels zijn de mannen, na vijf jaar, kind aan huis in de parochie. Maar het ging niet zomaar! Er waren behoorlijk wat bedenkingen onder de bezoekers en vaste vrijwilligers van Diaconie Nu. In het kerkbestuur en binnen de parochie, is uitgebreid besproken of ze dit wel moesten doen. Er was angst voor het onbekende. Voor de TBS-er die een zware straf had uitgezeten. Stel dat hij hier in de fout gaat. Prachtig was het om te zien, dat na een tijdje alle vooroordelen weggenomen werden door de open en spontane contacten die rondom het gezamenlijke koffiemoment ontstonden. De vrijwilligers en bezoekers zagen opeens de mens achter het justitiële verleden. Voor de mannen van Het Werkhuis werd het inloophuis op de dinsdagochtend een warme plek, waar ze op een gewone manier met mensen in contact konden komen. Het zijn gewone contacten en gesprekken over het weer en alles wat mensen in een week bezighoudt. Van beide kanten worden de gespreken rondom de koffie als heel fijn ervaren. En voor de mannen is het belangrijk dat zij als 'gewone' mensen behandeld worden. Zo voelde het ook goed toen de uitnodiging kwam voor de Kerstbrunch. Iedereen was er en gezamenlijk werd de maaltijd genuttigd, verhalen verteld en herinneringen opgehaald.

Acceptatie

Jammer genoeg is het niet altijd zo makkelijk. Over het algemeen worden de mannen van Het Werkhuis door het grote publiek niet geaccepteerd. Gelukkig laten Diaconie Nu en de parochie van Horst een andere kant zien. Worden er kansen aan mensen aangeboden en zijn de verhalen uit het verleden niet belangrijk, maar wordt er gekeken naar wat mensen wel kunnen en willen. Niet het delict, uit een ver verleden, maar de mens staat centraal. Een mens die zijn leven wil beteren en vervolgens ook op een respectvolle manier benaderd wil worden en kansen wil krijgen om een gewoon normaal leven op te bouwen. Niet alleen bij Diaconie Nu, op de dinsdagochtend, wordt aandacht besteedt en kansen gegeven aan de re-integratie van de mannen. Maar ook op vele andere momenten wordt in de parochie uitgebreid gesproken over het project van Het Werkhuis. Zo heeft men onlangs ook uitgebreid stil gestaan bij de tienerclub van Diaconie Nu. Een medewerker van Het Werkhuis heeft uitgebreid verteld over zijn werk en het doel van dit project. Maar ook laten zien dat het iedereen kan overkomen. Alleen is het voor de mensen van Het Werkhuis erg lastig om hun goede intenties tegenover de maatschappij te laten zien.

Geen therapie

Diaconie Nu hecht er waarde aan dat de mannen die hier komen poetsen in het kader van hun re-integratie geen therapeutische gesprekken aan de koffietafel te horen krijgen, maar dat er alledaagse onderwerpen aan bod komen. Daarom is er voor gekozen om de vrijwilligers van Diaconie Nu niet speciaal te trainen. Zo kan een spontane ontmoeting plaatsvinden tussen twee gelijken.
Diaconie Nu heeft zich bijna vijf jaar geleden opengesteld voor deze unieke samenwerking en vertrouwen gegeven aan de mannen van Het Werkhuis. Voor Het Werkhuis was dit de eerste partner waarmee daadwerkelijk buiten de instelling werd samengewerkt. De overweging om dit project met het Werkhuis aan te gaan, komt mede voort uit de inspiratie die opgedaan is uit de boodschap die ons gegeven wordt door Mattheüs 25. 'Ik was in de gevangenis en gij hebt Mij bezocht'. Wat voor Diaconie Nu inhoudt dat zij graag zorg willen dragen en om willen zien naar deze kwetsbare medemensen.

INFO: **Dekenaat Horst: diaconienu@gmail.com**

6. SCHULDHULPMAATJE KERKRADE

Samen lukt 't ...

Het aantal mensen met schulden groeit nog steeds. Daarom hebben in 2012 vier organisaties - Humanitas, Impuls, Vincentiusvereniging en de Cliëntenraad - in Kerkrade een samenwerkingsconvenant gesloten om zoveel mogelijk Kerkradenaren met schulden te helpen. Sinds vorig jaar is Jos Reinders als projectcoördinator aangesteld. Zijn belangrijkste taak is het ondersteunen van de coördinatoren en samen met hen de werving en opleiding van de budgetcoaches voor het schuldhulpmaatjesproject te organiseren. Jos is een bevlogen en zeer betrokken mens. Vol enthousiasme vertelt hij over zijn werk dat hem dagelijks veel uitdagingen biedt om te verbinden, te motiveren en te innoveren onder het motto 'Samen lukt 't...'

Deze open houding is ook terug te zien in de levensweg die hij zelf heeft afgelegd. Alle kansen die op zijn pad komen, pakt hij met beide handen aan. Zo kwam hij vele jaren geleden per toeval terecht in een project 'jongeren zonder werk'. Het welzijnswerk beviel zo goed dat hij binnen die branche is blijven werken. Kenmerkend is wel dat hij continu werkt aan vernieuwing om zo in te spelen op de noden van de mensen. Dus niet de uitgesleten paden blijven volgen, maar vernieuwen. Anders durven doen.

Zijn woordenstroom is nauwelijks te stoppen om te vragen waar het nu om gaat bij het schuldhulpmaatjes project. Gelijk krijg ik het plan van aanpak en de eerste nieuwsbrief in mijn handen gedrukt. Ik lees dat er preventief hulp geboden wordt aan mensen die moeite hebben met hun administratie. Die vroeg signalering is belangrijk om erger te voorkomen. Een budgetcoach is een getrainde vrijwilliger die probeert de vicieuze cirkel van onmacht, schaamte, schuld en angst te doorbreken. Als maatje probeer je orde op zaken te stellen door mee te kijken en continu vragen te stellen. Jos vertelt: "Eigenlijk ben je een soort spiegel. Zo'n ondersteuning helpt de cliënt om het vol te houden. Als maatje luister je naar het verhaal dat erachter zit, waarom iemand in zo'n situatie terecht dreigt te komen. Dat luisterend oor is belangrijk, omdat je laat zien dat je oog hebt voor heel de mens, en niet alleen voor dat stukje 'probleem' of (bijna)schuld. Zo geef je vertrouwen en moed om de financiële situatie met nieuwe ogen te bekijken. Een hele stap en uitdaging, want vaak houdt het in dat je dingen anders moet aanpakken, sparen in plaats van lenen. En pas iets kopen als je er echt het geld voor hebt. Ook het bijhouden van een kasboekje en leren budgetteren zijn nieuwe dingen voor de meeste cliënten, maar o zo belangrijk om een overzicht te hebben van je financiële situatie."

Schulden

Helaas zit een aantal hulpvragende mensen al in de situatie dat ze schulden hebben. Als budgetcoach help je dan om de schulden te inventariseren en te stabiliseren. Jos spreekt over 'klapperen'. Hij legt uit dat als je schulden hebt, je vaak post niet meer durft te openen, bang dat er weer een eiser bij komt. Vaak is het een financiële chaos. De budgetcoach opent samen met de cliënt de enveloppen en bekijkt welke actie ondernomen moet worden. En vervolgens wordt de brief opgeborgen in een klapper met een praktische indeling per financiële categorie. Bij elk bezoek komt die klapper op tafel. Dit is ook de fase waarin er afspraken worden gemaakt met schuldeisers over een aflossingsbedrag en bekeken wordt of de cliënt toegelaten kan worden tot een traject van professionele schuldhulpverlening. De budgetcoach is een steun in de rug en stimuleert om gemaakte afspraken na te komen.

Jos omschrijft zijn functie als procescoördinator. Hij stuurt aan, begeleidt, voert uit en steekt er veel energie in om als één team van coördinatoren en vrijwilligers samen te werken. Kortom, hij is te vinden op alle plekken binnen de organisatie en is het gezicht naar buiten toe. Hij legt uit dat veel tijd gestoken wordt in het werven van 'matjes'. Het is de wens om door te groeien naar 80 schuldhulpmaatjes. Dat doen ze door hun eigen netwerk aan te spreken, folders te verspreiden en contacten te leggen met bedrijven op de maatschappelijke beursvloer. Binnenkort geeft Jos in een koffiepauze een presentatie over het schuldhulpmaatjesproject. Hopelijk zijn er werknemers die budgetcoach willen worden. Tegelijkertijd kun je werknemers met een schuldenproblematiek laten zien dat er een plek is waar ze terecht kunnen. Werkgevers zien in dat het belangrijk is om samen te werken. Immers als er werknemers zijn met financiële problemen dan zullen zij op de werkvloer vaak met hun gedachten bezig zijn met de problemen thuis en niet met het werk dat ze doen. Dat kan leiden tot gevaarlijke situaties en minder productiviteit.

Zelf invullen

Het is fantastisch dat elke keer weer nieuwe mensen zich aanmelden om schuldhulpmaatje te worden. Het bijzondere van dit werk is, dat je zoveel zelf kunt invullen. Zo overleg je samen met je cliënt wanneer je langs komt om te begeleiden. Voor de een komt overdag goed uit, voor een ander 's avonds. Je kunt een of meerdere cliënten toegewezen krijgen, etc. Wat ook aanspreekt is dat het zo'n concreet werk is en je mensen zo nabij kunt zijn. Er is geen kantoor, je gaat bij mensen thuis op bezoek om te helpen. Nieuwe schuldhulpmaatjes kunnen pas goed functioneren als ze voldoende getraind zijn, benadrukt Jos. Een landelijke opleiding tot budgetcoach wordt zelfs afgesloten met een certificaat. Niet alleen de technische kant van het werk wordt belicht, maar ook je attitude. Hoe bejegen je mensen die in een financiële probleemsituatie zitten? Je wordt uitgedaagd om over je eigen vooroordelen na te denken, en in te zien dat behoeftes van mensen verschillend zijn. Met andere woorden: de manier waarop je het zelf zou oplossen, is slechts één manier. Daarnaast is er elk kwartaal een ontmoetingsavond waar de vrijwillige schuldhulpmaatjes hun ervaringen met elkaar kunnen delen en erop reflecteren. Leerzame momenten omdat je van elkaar kunt leren en tips uit kunt wisselen. Samen lukt 't!"

SchuldHulp Maatje®

INFO:
Landelijk: www.schuldhulpmaatje.nl
Kerkrade: jreinders@impulskerkrade.nl

7. DE ZONNEBLOEM

Van gast naar deelnemer, van pamperen naar faciliteren

De Zonnebloem is een organisatie die zich al meer dan 65 jaar inzet voor mensen met een fysieke beperking. Door de jaren heen werd het een waardevolle organisatie voor (heel) oude mensen. De doelstelling is echter breder. De Zonnebloem wil ook waardevol zijn voor mensen jonger dan 65 jaar. De samenleving verandert en ook de behoeften van de doelgroep van De Zonnebloem. De voorzitter van één van de zes afdelingen in de regio Venray, Jo van Lieshout had een idee hoe beter in te spelen op de behoeften van de jongere doelgroep. De verandering van gast van De Zonnebloem naar deelnemer werd een feit.

Jo van Lieshout heeft jarenlange werkervaring in zorg en welzijn en ging na zijn pensionering onder andere aan de slag als vrijwilliger bij De Zonnebloem. Na de kennismaking met de manier van werken constateerde hij dat, om jongere mensen met een fysieke beperking te kunnen bereiken, De Zonnebloem af moest van 'het gepamper'.

Deelnemers aan de activiteiten moesten zelf betrokken worden bij de programmering en uitvoering. Dus ook zelf de organisatie ter hand kunnen nemen als daar behoefte aan is. Van gast naar deelnemer, van pamperen naar faciliteren. Jo van Lieshout nam de andere afdelingen van de regio Venray mee in deze gedachtegang en die konden zich hier ook goed in vinden. Besloten werd om een regionaal project in het leven te roepen waarin deze manier van werken zou worden uitgeprobeerd.

Het project ging medio 2013 van start en duurt 2,5 jaar. Eind dit jaar wordt het geëvalueerd. Dat dit een positieve evaluatie zal zijn, is nu al duidelijk. Ook de landelijke organisatie van De Zonnebloem is ondertussen enthousiast over de nieuwe aanpak. Geen wonder als je het plezier en de overtuiging ziet waarmee Jo over het project vertelt.

Opzet kleinschalige activiteiten voor mensen met een fysieke beperking

De Zonnebloem vindt potentiële deelnemers via de vrijwilligers en de samenwerking met zorgverleners. Zo is contact gelegd met jongere mensen met een fysieke beperking en is samen met hen het idee vormgegeven. Deze groep heeft ook gekozen voor een eigen naam 'De Zonnepitten'. Om elkaar te bereiken en hun activiteiten te delen, hebben ze onder andere een eigen Facebook pagina aangemaakt. Inmiddels zijn er 36 deelnemers, de doelstelling van het project is 40 deelnemers. Er zijn nu 20 vrijwilligers bij betrokken, dat aantal kan nog uitgroeien tot 25.
De deelnemers willen graag een maatje dat voor hen op verschillende manieren van betekenis is. Meegaan naar de markt of bioscoop bijvoorbeeld of samen even naar een terras, een wandelingetje maken of boodschappen doen. Eén van de deelnemers is een jonge vrouw in een rolstoel met een gezin met kinderen. Zij vindt het heerlijk als ze eens niet man, kinderen en/of familie hoeft te vragen om met haar mee te gaan, zodat ze hen ook kan ontlasten.

De activiteiten die de leden van de Zonnepitten organiseren, worden gefaciliteerd. Jo van Lieshout heeft met de projectgroep gezocht naar een regeling die niet bureaucratisch is. Als er minimaal drie deelnemers zijn, kan het groepje een beroep doen op een bedrag van maximaal €50 voor de activiteit en maximaal €50 voor vervoer. Voor mensen met een fysieke beperking brengt vervoer extra kosten met zich mee, vandaar dat dit ook als vergoedingsdeel is meegenomen. Ze moeten aangeven wat ze gaan ondernemen, bonnen overleggen en een verslagje met foto's van de activiteit aanleveren voor de website. In de praktijk is het niet zo dat dit beschikbare budget altijd volledig wordt gevraagd, mensen kunnen ook met minder toe.

Scootmobieltocht

Twee leuke voorbeelden van nieuwe activiteiten zijn de scootmobieltocht die werd afgesloten met een Amerikaanse picknick en het bezoek aan het Rozenfestival in Lottum vorig jaar. De scootmobieltocht was uitgezet door de deelnemers zelf. Een Amerikaanse picknick betekent dat iedereen iets te eten meeneemt. Dus niet alleen de activiteit leverde plezier op, ook de voorbereidingen. Bij het bezoek aan het Rozenfestival waren twee deelnemers en twee vrijwilligers betrokken. Ze zijn op de rustige maandag gegaan en hebben daardoor goed kunnen genieten van het geheel. Dit soort initiatieven geven inspiratie voor weer nieuwe activiteiten.

Om dit mede mogelijk te maken heeft de regio € 500 voor de afdelingen ter beschikking gesteld. Met dit geld kan het ondernemen van nieuwe activiteiten door kleine groepjes worden bevorderd.
Ook worden bestaande activiteiten in een nieuw jasje gestoken, bijvoorbeeld het maken van Paasversieringen als afdelingsactiviteit. Of het Nieuwjaarstreffen.

De Zonnepitten hebben ook een goed alternatief voor de traditionele bingo geïntroduceerd: de Muziekbingo. Daarbij spelen geen cijfers maar muziekfragmenten de hoofdrol. Andere afdelingen in Noord-Limburg komen kijken hoe deze afdeling van Venray het aanpakt.

In mei 2014 is er een campagne geweest om nieuwe (jongere) vrijwilligers te werven. De huidige groep vrijwilligers is tussen de 60 en 75 jaar. De veranderingen van de traditionele Zonnebloemactiviteiten van landelijke vakanties, bezoekwerk en 5 à 6 lokale ontmoetingen per jaar naar de uitbreiding met kleinschalige activiteiten gebeurt op een natuurlijke manier. Het komt ook voor dat voor oudere vrijwilligers deze verandering niet meer is op te brengen. Er wordt geprobeerd om ze erbij te houden en gevraagd om het een kans te geven. Lukt dat niet, dan wordt er met wederzijds respect en waardering voor alle inzet afscheid genomen. Wat Jo hierbij opmerkt is: “Je moet goed voor jezelf zorgen, anders kun je niet voor anderen zorgen.”

De betrokken mensen, zowel deelnemers als vrijwilligers, vinden deze nieuwe aanpak leuk. Het past ook in de nieuwe ontwikkelingen in zorg en welzijn. De Zonnebloem is zelf ook bezig om haar imago te vernieuwen wat ook zichtbaar is in het nieuwe logo. Door de publiciteit te zoeken voor deze nieuwe manier van werken en jonge boegbeelden naar voren te schuiven hoopt De Zonnebloem meer deelnemers te kunnen realiseren. De manier van werken die Jo van Lieshout voorstaat, is dat je mensen ook wat mag vragen, ze serieus neemt en laat merken dat ze ertoe doen. De Zonnebloem ben jezelf.

Samenwerking

Er worden door deze aanpak stappen gezet die passen binnen de hedendaagse samenleving. Jo van Lieshout vindt het leuk om zulke ontwikkelingen een zetje te geven. Dingen doen die motiveren, geeft hem als vrijwilliger voldoening. Het is leuk om te zien dat de veranderingen aanslaan. Daarmee zijn de kleinschalige activiteiten voor mensen met een fysieke beperking niet alleen waardevol voor de deelnemers maar ook voor de vrijwilligers van De Zonnebloem. Een andere mooie bijkomstigheid is dat het ook heeft geleid tot betere samenwerking in regionaal verband en het versterken van de regio.

De volgende droom van Jo van Lieshout is om deze afdeling van De Zonnebloem wat meer kleur te geven. Het is nu zoals hij zegt ‘nog zo’n witte club’. Een van de buurten van zijn afdeling kent tientallen nationaliteiten en bewoners met heel verschillende culturele achtergronden. Maar die bewoners worden nog maar mondjesmaat bereikt. Daar zou toch voldoende potentieel te vinden moeten zijn. Met zijn enthousiasme en drive om mensen mee te nemen, zou dit te realiseren moeten zijn. Kortom: nog mooie ontwikkelingen in het verschiet.

INFO:
www.venray.zonnebloem.nl

8. VRIENDENKRING KERKRADE

Mensen op weg helpen naar een sociaal leven

Yvon Alberti en Jolene Schuivens zijn maatschappelijk werker bij welzijnsorganisatie Impuls in Kerkrade. Met de grote veranderingen in zorg en welzijn in het verschiet, daagde Impuls alle medewerkers uit om met innovatieve ideeën te komen. Minder individueel werken, meer in groepen en ook meer gebruik maken van vrijwilligers. De veranderingen moesten immers ook leiden tot bezuinigingen. Yvon en Jolene gingen de uitdaging graag aan en keken eens goed om zich heen. "Wat zien we? vroegen we ons af. Bijvoorbeeld mensen die er zonder huishoudelijke hulp ineens helemaal alleen voor komen te staan. Gewoon vanwege het simpele feit dat ze geen sociaal netwerk, geen vrienden hebben." Ze bedachten dat ze deze mensen een zetje zouden moeten geven om wel vrienden te krijgen. Hun idee: de Vriendenkring.

Een Vriendenkring is een groep van drie tot zes mensen die samen activiteiten ondernemen en ook bij elkaar op bezoek gaan. Door het bezoeken van mensen en het in kaart brengen van wensen en behoeften wilden Yvon en Jolene de Vriendenkringen tot stand brengen. Inmiddels zijn we anderhalf jaar verder en er zijn nu zes Vriendenkringen. Het idee van Yvon en Jolene blijkt dus te werken. Alleen niet op de manier zoals ze die voor ogen hadden. "Het aangaan van vriendschappen is lang niet zo eenvoudig als het klinkt," vertelt Yvon Alberti. "We kwamen er al snel achter dat mensen die weinig of geen vrienden hebben, vaak ook de vaardigheden missen om vriendschappelijke relaties aan te gaan en te onderhouden." "In het begin waren we vooral gericht op het zoeken naar matches tussen mensen," vult Jolene aan. "Wij wilden de vriendschappen organiseren, maar dat werkt zo niet. Vriendschappen moeten ontstaan tussen mensen." Het roer moest dus om, maar dat was niet zo eenvoudig. "Ik baalde er van dat ons plannetje niet leek te werken," vertelt Yvon. "Ik ben een hulpverlener, ik wil mensen helpen, hen als het ware bij de hand nemen. Het was al snel duidelijk dat dat in deze situatie niet werkte." Al doende kwamen ze er achter dat ze meer op de achtergrond moesten blijven en de cliënten en vrijwilligers meer de ruimte moesten geven. "We zagen dat onze rol meer verbindend en faciliterend moest zijn," legt Jolene uit.

Ook bleek hun doelgroep veel breder dan gedacht. Yvon: “we dachten vooral aan kwetsbare mensen, bijvoorbeeld mensen met weinig opleiding en een laag inkomen. Maar al snel merkten we dat mensen van alle rangen en standen moeite kunnen hebben met het aangaan van vriendschappen. Bijvoorbeeld mensen van wie de partner is overleden of die een echtscheiding achter de rug hebben. Ook wat dat betreft, moesten we ons plan bijstellen.”

Groepsactiviteiten

In plaats van alleen een individuele benadering zijn Jolene en Yvon nu ook overgeschakeld op groepsactiviteiten om mensen met elkaar in contact te brengen. Ze organiseren nu allerlei activiteiten met een laagdrempelig karakter om groepen van 10 tot 20 mensen bij elkaar te brengen. Dat biedt mensen de mogelijkheid om eerst de kat uit de boom te kijken. Ze zijn begonnen met een Kerst- en een Paasactiviteit en inmiddels staan er ook een bezoek aan de Botanische tuin en een wandeling in Eygelshoven op het programma. “Afgelopen zondag hebben we Indisch gekookt en gegeten met 14 mensen. Dat was geweldig. Samen groenten snijden, samen tafel dekken en samen eten. Bij deze bezigheden ontstaat op een natuurlijke manier contact tussen mensen. Ze praten over wat ze aan het doen zijn en komen dan vanzelf op andere gespreksonderwerpen. Het gaat er losjes en ongedwongen aan toe en dat is belangrijk. Mensen kunnen dan rustig ontdekken bij welke mensen ze zich op hun gemak voelen. We zijn ook al eens naar het groepsontbijt van NOVIzorg geweest op zondagmorgen. Een meneer vertelde dat hij heel vroeg was opgestaan en heel zenuwachtig was om er naar toe te gaan. Maar hij had die ochtend met meer mensen gepraat dan anders in een hele week. Als je dat hoort, dan geeft dat veel voldoening, daar krijg je energie van!”

Vriendschapscursus

Iedereen die op zoek is naar vriendschappen kan zich aanmelden. Daarna volgt een huisbezoek door Yvon of Jolene voor een eerste kennismaking. “We proberen een beeld te krijgen van iemand en van de situatie waarin hij of zij leeft. Dan weet je vaak al enigszins waarom het moeilijk voor iemand is om vriendschappen te sluiten. Sommige mensen weten bijvoorbeeld niet dat het gebruikelijk is koffie te zetten als iemand op bezoek komt en dat je ervoor zorgt dat je huis een beetje opgeruimd is. Sommige mensen missen echt de basisvaardigheden om vriendschap te kunnen sluiten. Anderen hebben een laag zelfbeeld en durven de stap naar de ander niet te zetten. Daar kunnen we ze wel bij helpen en als het dan lukt, voelt het voor hen echt als een overwinning. En voor ons ook!” Op dit moment werken Yvon en Jolene samen met Levanto, Radar, en Alcander aan een vriendschapscursus voor iedereen die deel wil uitmaken van een Vriendenkring. “Dat worden zeven bijeenkomsten, waarin we met mensen in gesprek gaan over vriendschap. Wat roept dat bij hen op, wat voor herinneringen hebben ze daar aan. Welke soorten vriendschappen zijn er? Hoe begin je een vriendschap en hoe onderhoudt je vervolgens een vriendschap. Dat soort dingen komen aan bod.” Het is de bedoeling dat de vriendschapscursussen na de zomer van start gaan. Inmiddels is er ook in Heerlen belangstelling voor het idee van de Vriendenkringen.

Vrijwilligers

De Vriendenkringen kunnen niet functioneren zonder de inzet van vrijwilligers. “Een vrijwilliger heeft een andere band met de mensen als een professional,” weten Jolene en Yvon. “Zij werken vanuit hun hart, knuffelen mensen als ze binnen komen bijvoorbeeld. We hebben nu twee geweldige vrijwilligers en de derde komt er aan. Zij zijn echt de spil binnen de Vriendenkring. Ze kennen iedereen, brengen mensen makkelijk bij elkaar en zorgen dat alles op rolletjes loopt. We zoeken nog meer vrijwilligers, maar dat is een zorgvuldig proces. Niet iedereen is geschikt voor dit werk en ook de vrijwilligers moeten goed bij elkaar passen.” Hoewel het participeren van vrijwilligers deels wordt veroorzaakt door bezuinigingen, ziet Yvon er ook de goede kanten van in. “Het werkt veel beter als mensen elkaar helpen. We hebben de afgelopen decennia alles geproblematiseerd en daarmee de indruk gewekt dat elk probleem door professionals moet worden opgelost. Maar dat is niet zo. Tegenslag hoort bij het leven en als het even kan, moet je tegenslagen verwerken met je sociale omgeving, je familie en je vrienden. In de Vriendenkringen zien we dat nu ook weer terug komen.” “De individuele aanpak van een hulpverlener werkt in veel situaties ook niet echt,” vult Jolene aan. “Een hulpverlener is geen vriend. Hij of zij heeft maar een bepaalde hoeveelheid tijd beschikbaar op een afgesproken moment. Een vriend is er voor je als je hem nodig hebt. Dat is heel wat anders.” Over één ding zijn Yvon en Jolene het roerend eens: “Wat mensen zelf voor elkaar krijgen, dat lukt geen enkele hulpverlener!”

INFO:
www.impulskerkrade.nl
vriendenkring@impulskerkrade.nl

9. KBO LIMBURG OMGAAN MET VERLIES

Mensen helpen hun leven weer op te pakken

Het overkomt ons allemaal dat we afscheid moeten nemen van iemand die ons dierbaar is. Soms is dat volkomen onverwacht, andere keren heeft men de dood al maanden zien aankomen. "De dood van een geliefd iemand is meestal de meest ingrijpende, verdrietige gebeurtenis die mensen kunnen meemaken," vertelt Hans Hollanders, directeur van KBO Limburg. De katholieke bond voor ouderen is een belangenorganisatie voor senioren. Zoals hun logo ook laat zien, willen ze oog hebben voor alle senioren, vooral voor de kwetsbare ouderen. Goed samenleven en solidariteit zijn belangrijke uitgangspunten.

In deze veranderende samenleving dreigen veel kwetsbare ouderen in een sociaal isolement te komen. De hervormingen in de zorg leiden tot een domino effect. Hans Hollanders somt enkele voorbeelden op: "De huishoudelijke hulp wordt geschrapt en er wordt flink bezuinigd op de dagopvang. Steeds zijn het de ouderen die daar de dupe van zijn. Wij vrezen voor een toename van eenzaamheid onder ouderen. Ook is er een groep ouderen eenzaam omdat iemand die hen dierbaar was, is overleden. Zij moeten het verlies zien te verwerken en tegelijkertijd hun leven opnieuw invulling geven. Als iemand daarbij onvoldoende steun krijgt uit de sociale omgeving, kan het rouwproces stagneren. Dit kan leiden tot sociaal isolement. Maar je kunt mensen ook helpen, over een drempel heen helpen, zodat ze het leven weer op kunnen pakken."

Succesformule

KBO Limburg heeft enkele jaren geleden daarvoor het project 'Omgaan met Verlies' ontwikkeld. Een groot en alomvattend project. Het is een handreiking om bewust om te gaan met het naderende einde. Door het aanbieden van informatie, die op een overzichtelijke wijze is samengevat in het

boekje ‘Omgaan met Verlies’, krijgen senioren keuzemogelijkheden aangereikt die hen tot steun kunnen zijn in de terminale fase van hun geliefde. Zij hebben daardoor handvaten om de goede afwegingen en keuzes te maken die een waardig levenseinde kunnen ondersteunen. “Dit project ‘Omgaan met Verlies’ is een echte succes formule”, vertelt Hans Hollanders trots. “Veel afdelingen hebben ons uitgenodigd om over het project te vertellen. Dat gebeurde zonder druk of sturing van bovenaf. Inmiddels hebben we al een paar duizend ouderen bij een bijeenkomst gehad. Het helpt om dit onderwerp ‘Omgaan met Verlies’ –dat velen in eerste instantie een zwaar thema vinden- te brengen als een thema waar we allemaal, vroeg of laat, mee te maken krijgen.”

De KBO wil niet alleen informatie geven, maar ouderen die te maken hebben met verlies ook samenbrengen. Daarvoor zijn er al enkele Ontmoetingsgroepen ‘Omgaan met verlies’ opgezet. Het doel van de Ontmoetingsgroep is om ouderen ondersteuning te bieden bij hun omgaan met verlies in de meest brede zin van het woord. Door deel te nemen aan ontmoetingsbijeenkomsten kunnen zij contacten leggen met lotgenoten. Door het uitwisselen van ervaringen leren zij om uiteindelijk de ‘levensdraad’ weer op te pakken. Op deze manier kunnen zij de aansluiting met hun omgeving houden. Dit voorkomt dat zij in een sociaal isolement raken, met alle gevolgen van dien. De nadruk bij de bijeenkomsten ligt op het ont-moeten. ‘Niets moet…..’. De deelnemers worden uitgenodigd te vertellen, of op andere wijze uiting te geven aan hun ervaringen en de bijbehorende gevoelens en emoties. Door deze laagdrempelige aanpak zullen senioren eerder geneigd zijn deel te nemen aan deze ontmoetingsbijeenkomsten.

Sociaal netwerk

“Wij adviseren leden die deelnemen aan een Ontmoetingsgroep om ook een niet-lid mee te nemen. Op die manier helpen we ook niet-leden om hun verlies te verwerken en tegelijkertijd te werken aan een sociaal netwerk. Zo gaat het project ‘Omgaan met Verlies’ hand in hand met dat andere speerpunt van KBO: het verminderen van eenzaamheid,” aldus Hans Hollanders. KBO heeft verschillende mensen opgeleid om deze ontmoetingsgroepen te begeleiden. Deze vrijwillige begeleiders krijgen een intensieve training van vier bijeenkomsten. Daarin wordt gelet op affiniteit die ze hebben met het onderwerp, attitude en leren ze verschillende gesprekstechnieken. Zo leren ze onder andere over de ‘verliescirkel’. De verliescirkel laat zien hoe relaties ontstaan en wat er gebeurt als deze ophouden te bestaan. In de verliescirkel zijn de stappen zichtbaar die je maakt als je je verbindt met iemand en als je deze verbinding kwijt raakt. Vaak doorlopen mensen bij verlies de cirkel niet geheel en schieten van het afscheid nemen direct door naar het contact maken. Door niet stil te staan bij ‘voelen en betekenis geven aan’ ontstaat er een situatie van onverwerkt verdriet. Hoe moeilijk ook, je zult de hele cirkel moeten doorlopen. Immers, door goed te rouwen wordt het verlies opgenomen in het leven en ontstaat er heelheid. Na de training zijn deze vrijwillige begeleiders in staat zelfstandig lotgenotengroepen in afdelingen op te zetten en te begeleiden.

Veilige plek voor emoties

Vanuit zijn contacten met de projectleider en gespreksleiders weet Hans Hollanders dat in de Ontmoetingsgroepen mensen hun emoties durven laten zien. ”Iets waar ze al een tijdje mee worstelen komt aan de oppervlakte. De Ontmoetingsgroep is dan een veilige plek waar ze dat kunnen uitspreken. Het geeft ze een uitlaatklep. Ik zag hoe mensen in hun diepste emoties geraakt waren. Om op zo’n manier met elkaar te praten, is wederzijds vertrouwen nodig. Je laat een kwetsbare kant zien en je wilt daar alles kunnen zeggen zonder dat morgen je verhaal op straat ligt. Om iedereen de kans te geven aan het woord te komen, worden de groepen bewust klein gehouden. Maximaal tien mensen nemen aan een intensieve Ontmoetingsgroep deel.”

Op dit moment is de KBO bezig nieuwe Ontmoetingsgroepen op te zetten. Bij voorkeur doen ze dat samen met een andere organisatie. Dat kan een parochie zijn, maar ook een andere maatschappelijke organisatie. Het zoeken naar draagvlak en mogelijkheid tot samenwerken is het werk van de vele KBO vrijwilligers. Als ambassadeurs kennen zij de afdeling, de omgeving en weten ze waar het in het project 'Omgaan met Verlies' omgaat. De projectcoördinator Arthur Nijsten geeft niet alleen de training aan de vrijwilligers, hij begeleidt ze ook en is het aanspreekpunt om ze met raad en daad bij te staan.

Het succes van het project 'Omgaan met Verlies' in Limburg, is de landelijke KBO niet ontgaan. Het project heeft nu ook een vervolg in andere provincies. "Mooi dat KBO Limburg zo een steentje kan bijdragen om ouderen elders in Nederland te helpen om hun verlies een plaats te geven en eenzaamheid te verminderen," besluit Hans Hollanders trots.

INFO:
www.kbolimburg.nl
info@kbolimburg.nl

10. HUMANITAS RUILWINKEL KERKRADE

Ontmoetingsplek die kansen biedt voor iedereen

Op vrijdagmorgen gaat de Ruilwinkel van Humanitas in Kerkrade/Spekholzerheide om 10.00 uur open. Voor die tijd is er al duidelijk beweging op het plein voor de winkel, tegenover de kerk. Mensen kijken even in de etalage en op het briefje met de openingstijden. Als de winkel open gaat, zijn er dan ook direct mensen binnen. Het is een mooie ruimte, waar veel te zien en te koop is. Huishoudelijke spullen, kleding, schoenen, speelgoed, DVD's en nog veel meer. Maar niet voor geld, alleen voor punten. Die kun je verdienen, door lid te worden. Dat kan iedereen en het kost niets. Je krijgt dan meteen twee punten. Daarmee kun je bijvoorbeeld een trui of een paar schoenen kopen, of zes wijnglazen. Punten kun je verdienen door spullen te koop aan te bieden of door diensten aan te bieden. Boodschappen doen bijvoorbeeld of de was strijken. De Ruilwinkel is helemaal gericht op contact en interactie tussen mensen. Doel is mensen te helpen hun weg te vinden in de maatschappij.

Centraal in de winkel staat een grote tafel met koffie en thee. Dat is de ontmoetingsplek, want alles begint met ontmoeting. Dat is waar het hier om draait, vertellen bestuursleden van Humanitas Parkstad René Habets en Christa de Best en winkelmanager Sandra Mertens. Ze hebben alle drie voor Humanitas gekozen, omdat ze zich nuttig willen maken voor de maatschappij en vooral ook mensen op weg willen helpen. René is gepensioneerd, Christa had tijd over en Sandra was werkloos. Humanitas is een vereniging die in heel Nederland projecten opzet om mensen een uitweg te bieden. Uit eenzaamheid of uit schulden. Humanitas is er ook voor mensen die een dierbare hebben verloren, hulp nodig hebben bij de opvoeding van hun kinderen of die hun financiële administratie niet meer op orde krijgen. Met goed opgeleide vrijwilligers worden nieuwe mogelijkheden aangereikt om een situatie de baas te worden. Met hulp, maar ook op eigen kracht, met tijdelijke praktische steun op maat. Sandra is daar een mooi voorbeeld van. Toen ze haar baan in de horeca kwijt raakte, begon ze op advies van de gemeente als vrijwilliger in de Ruilwinkel. Dat deed ze goed en ze werd winkelcoördinator. Toen werd de winkelmanager, de enige betaalde kracht, ziek en mocht Sandra die taak overnemen. Ze heeft nu dus weer werk dat bij haar past en goed te combineren is met haar gezin. Mensen helpen hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden, is een belangrijke taak van de Ruilwinkel. “We krijgen subsidie van de gemeente,” vertelt René Habets, “maar daar zitten wel voorwaarden aan vast. Eén van die voorwaarden is, dat de gemeente mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt hier naar toe kan verwijzen. Ze doen hier werkervaring op, ontdekken waar hun talenten liggen, ze leren taken te vervullen en verantwoordelijkheid te dragen. Allemaal nodig om uiteindelijk in een betaalde baan te kunnen functioneren. We zijn ook lid van de winkeliersvereniging, want we hebben elkaar wat te bieden. De Ruilwinkel trekt mensen aan en die doen hier rond het plein hun boodschappen. De winkeliers bieden stageplaatsen aan mensen die op zoek zijn naar werk. Ook dat biedt voordelen voor beide partijen. Het afgelopen jaar is het gelukt om 14 mensen op weg te helpen naar betaald werk. Veel van hen komen ook in de detailhandel terecht. Daar zijn we best trots op.”

Nederlands

In de winkel wordt Nederlands gesproken. “Dat is een bewuste keuze,” vertelt Christa. “Hier in de wijk hebben we tientallen nationaliteiten en ook het Kerkraads dialect is lang niet voor iedereen te verstaan. Bovendien zijn hier mensen die Nederlands moeten leren. Daarom spreken we nu allemaal dezelfde taal en dat werkt prima.” Het op weg helpen van mensen is zeker niet het enige doel van de Ruilwinkel. Ook armoedebestrijding, het bevorderen van participatie en het vergroten van de leefbaarheid in de wijk zijn belangrijke doelen. In de wijk Spekholzerheide wonen zo’n 13.000 mensen. De vergrijzing is groot, net als de werkloosheid. Het is een economisch zwak gebied en het gemiddelde inkomen is laag. “De Ruilwinkel is een plek waar mensen heel gemakkelijk binnen komen,” vertelt Sandra. “Eenmaal binnen is het eenvoudig om een praatje te maken en vragen te stellen. Aan andere bezoekers van de winkel of aan de vrijwilligers. Dat kunnen praktische vragen zijn, maar ook levensvragen. Laatst had een vaste klant problemen met zijn gebit. Dat lijkt iets eenvoudigs,

maar hij kreeg het gewoon niet opgelost en raakte daardoor diep in de put. Door een luisterend oor te bieden en de nodige afleiding hebben we hem toch uit zijn diepe dal kunnen halen. Een ander voorbeeld is een Afghaanse vrouw die binnen kwam voor een paar schoenen. We moesten eerst ontdekken waar ze vandaan kwam. Ze sprak de taal niet en wist echt helemaal niets. En deze mensen krijgen wel post van allerlei instanties die ze niet kunnen lezen en waar ze ook helemaal geen raad mee weten." "Deze vrouw is blijven komen," vult Christa aan. "We hebben haar ook geholpen om haar kinderen hier naar toe te halen. Binnenkort begint haar dochter hier als vrijwilliger. Als ik dan zie dat iemand geholpen is, dan weet ik waar ik het voor doe!"

Kerstactie

In en om de Ruilwinkel vinden ook allerlei activiteiten plaats. Iedereen kan er iets organiseren. Gewoon een kwestie van een briefje neerleggen en vragen of mensen mee willen doen. Er is een naai-atelier, een hobbyclub en soms is er een bingo. Met Burendag is er een springkussen en er zijn ook activiteiten met de Alleenstaande Ouderdag. Dan worden de alleenstaande ouders extra in de watten gelegd. Maar heel speciaal is de Kerstactie. "Dan mogen kinderen hier speelgoed uit komen zoeken," vertelt Christa. "we krijgen daarvoor van alle kanten speelgoed aangeboden, onder andere twee vrachtwagens vol van Voedselbank. We gaan dan een week dicht om het allemaal uit te zoeken en mooi uit te stallen in de winkel. Er komen rond de 200 kinderen en als je hun gezichten ziet, echt geweldig. Ze fleuren er helemaal van op. En dat is voor mij echt een Kerstcadeau!"

Verandering op komst

Er wordt aardig wat verwacht van de 60 vrijwilligers die in de winkel actief zijn. "We werken nu vooral op gevoel en dat is ook prima, maar we moeten wel meer gaan structureren," legt René Habets uit. "Dat is nodig om ervoor te zorgen dat mensen zich kunnen ontwikkelen en ook om hun weerbaarheid te vergroten. Er wordt nu gewerkt aan het beschrijven van de organisatie en de functies. Alle vrijwilligers krijgen een ontwikkelingsplan en we gaan ze ook trainingen aanbieden via de Humanitasacademie. Alles is er op gericht hen klaar te stomen voor de buitenwereld. Daar worden eisen gesteld en daar moeten ze uiteindelijk aan kunnen voldoen." Ook Sandra is er van overtuigd dat er meer structuur moet komen. "Ik ben natuurlijk vergroeid met het werken hier in de winkel, maar wat ik mis is toch een soort van middenkader. Nu vangt Christa dat op door zo ongeveer elke dag hier te zijn. Maar we lopen wel tegen onze grenzen aan en dat betekent dat we daar iets aan moeten doen." Christa weet het mooi te verwoorden: "Uiteindelijk is het in ieders belang om te kunnen groeien als mens en zich daar bewust van te zijn. Ook daarmee biedt je mensen kansen en dat is wat we graag willen."

INFO:
www.ruilwinkelkerkrade.nl
ruilwinkelkerkrade@gmail.com

11. DE ROZE LOPER

‘Anders voelen, anders wonen’

“De Roze Loper is een project om de situatie van homoseksuele, lesbische, biseksuele en transgender (LHTB) ouderen onder de aandacht te brengen bij directies en medewerkers van zorgcentra ,”steekt Annelies Hintjes van wal. Reden voor dit initiatief is gebrek aan aandacht voor deze groep. Er wonen in Nederland ongeveer 88.000 mannen en vrouwen boven de 65 jaar met homoseksuele of lesbische gevoelens. Professionals en management denken in veel gevallen dat er geen roze ouderen in hun instelling wonen. Niet zo verwonderlijk, als je bedenkt dat lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender (LHBT) ouderen nauwelijks zichtbaar zijn. Een deel van hen heeft geleerd hun geaardheid verborgen te houden. Laten ze die wel zien, dan is uitsluiting of pesterij vaak hun lot. Met de Roze Loper kunnen zorginstellingen bepalen in hoeverre hun (zorg)aanbod aansluit op de vraag van de roze doelgroep.

“Daarvoor is een speciale tolerantiescan ontwikkeld, die op een objectieve manier LHBT- acceptatie op vijf thema’s checkt. Deze thema’s zijn: respect en openheid; waarborging van privacy; aandacht en training in omgaan met seksuele diversiteit; gelijke behandeling van partners en zorgvuldigheid in de omgang met seksuele diversiteit,” vertelt Annelies Hintjes. “Op basis van de gesprekken en uitkomsten van de tolerantiescan wordt door de organisatie een plan van aanpak opgesteld en uitgewerkt waarbij management, medewerkers en cliënten worden betrokken. Zo wordt gewerkt aan het vergroten van de sociale acceptatie van seksuele diversiteit binnen de zorginstelling. Als het traject afgesloten wordt met een positief resultaat dan ontvangt de zorginstelling - de door Kiwa gecertificeerde - Roze Loper. Kiwa is een certificerende instelling in de kwaliteitszorg en heeft dus een formele status. Vervolgens komt er een plakkaat aan de muur met daarop de Roze Loper. Zo is het voor de buitenwereld zichtbaar dat die instelling bewust en tolerant met seksuele diversiteit omgaat. Elk jaar wordt de zorginstelling gescreend om te zien of er nog steeds aan de voorwaarden voor de Roze Loper wordt voldaan.”

Roze Limburg

Annelies Hintjes is een van de kartrekkers en ambassadeur van dit initiatief in Limburg. Zij doet dat vanuit de stichting Roze Limburg. Via verschillende kanalen attendeert zij zorg- en verpleeginstellingen op de Roze Loper aanpak. Onlangs heeft zorginstelling Sevagram toegezegd dat zij voor alle 22 locaties een Roze Loper wil. Sevagram zit nu in het traject om in de toekomst homovriendelijkheid uit te stralen voor homoseksuele cliënten. Daarnaast gaat Parc Imstenrade als try - out locatie voor de hele Vitalis woonzorggroep het Roze Loper-traject in. De maatgerichte aanpak van de Roze Loper heeft het project tot een succes gemaakt, benadrukt Annelies Hintjes. Zij bezoekt actief (thuis)zorg- en verpleeginstellingen, zorgt dat ze een gesprek heeft met de directeur van de instelling om over de positie van Roze Ouderen te spreken.

Op mijn vraag wat het project de Roze Loper oplevert voor roze ouderen somt Annelies Hintjes een aantal belangrijke veranderingen op. Zo voelen Roze Ouderen zich vrij om open te zijn over hun seksuele voorkeur of genderidentiteit. De zorginstelling hanteert waarden als tolerantie, respect en sociale veiligheid voor haar bewoners en straalt dit naar buiten uit en is daardoor een voorbeeldfunctie voor anderen. Voor het personeel van de zorginstelling is het belangrijk dat zij de seksuele diversiteit onderkennen en adequaat reageren op signalen van uitsluiting en pesten op grond van seksuele voorkeur. Op deze manier wordt de toon gezet voor een tolerant klimaat in de instelling.

Voorbeelden

Is de Roze Loper een uniek project? Annelies Hintjes hoeft niet lang na te denken en geeft enkele voorbeelden. “Het is de eerste keer in Nederland dat er 22 Roze Lopers vanuit één zorginstelling worden aangevraagd. Een ander voorbeeld is het gesprek met bisschop Wiertz dat wij onlangs hadden. We hebben toen zijn hulp gevraagd om Roze Ouderen die in een zorginstelling verblijven uit een sociaal isolement te halen. Ook de bisschop kan het niet verteren dat Roze Ouderen gepest worden omwille van hun geaardheid. Voor ons betekent de morele steun die de bisschop uitsprak heel veel. 35 jaar geleden zou dit gebaar ondenkbaar zijn geweest. Het derde voorbeeld is de samenwerking van de stichting Roze Limburg met geestelijke verzorgers om de komende jaren activiteiten te organiseren in zorginstellingen. Doel is om bij alle bewoners de sociale acceptatie te bevorderen zodat ook Roze Ouderen een leefbare oude dag hebben in de instelling. Die geestelijke verzorgers hebben een belangrijke rol. Zij kunnen het makkelijker op de agenda zetten dan iemand die van buiten komt. Daarnaast hebben zij verschillende mogelijkheden om draagvlak te creëren zodat er een open sfeer ontstaat, waarin iedereen die zich anders voelt zich toch welkom weet. En als laatste: het project de Roze Loper gaat binnenkort ook in Duitsland van start. We gaat internationaal!”

Annelies Hintjes loopt over van enthousiasme en zit vol energie. Dat uit zich in allerlei initiatieven die zij heeft genomen. In 2013 heeft ze vanuit Roze Limburg de Regenboogadviesgroep in Limburg opgericht. Deze adviesgroep komt twee keer per jaar samen. Annelies Hintjes hoopt dat het niet bij adviseren blijft, maar dat er ook aan concrete initiatieven gewerkt wordt. Ze hoopt dat andere maatschappelijke organisaties mee gaan doen. Dit kan binnen de Regenboogadviesgroep Limburg of door samen te werken op projectbasis. Voor de hand ligt een samenwerking met de ouderenorganisaties of vrouwenorganisaties. Zij kunnen een belangrijke rol spelen om de positie van Roze Ouderen te verbeteren.

Zichtbaarheid

Zichtbaarheid klinkt enkele malen door in het verhaal van Annelies Hintjes. Zelf maakt ze veel gebruik van sociale media, twittert veel en is op Facebook te volgen. Inmiddels kennen veel mensen de stichting Roze Limburg, de Roze Loper en de term Roze Ouderen. Het is haar wens om een korte film te maken over de positie van Roze Ouderen in Limburg, waarin Limburgse mensen aan het woord komen. Die film, bedoeld voor mensen binnen en buiten een zorginstelling, kan dan leiden tot een discussie. Het gaat Annelies Hintjes zeer aan het hart dat Roze Ouderen die dertig jaar geleden zo geknokt hebben om geaccepteerd te worden nu in een zorginstelling gediscrimineerd worden. Zij balanceren tussen openheid en taboe, moed en wanhoop, kracht en kwetsbaarheid. Dat kan leiden tot gevoelens van eenzaamheid en sociaal isolement. Sommigen zijn zelfs weer ‘terug in de kast’ gegaan. Annelies Hintjes besluit het gesprek strijdvaardig “en daarom ga ik door met de Roze Loper!”

INFO:

Roze Loper: Info@rozelimburg.nl

Privé mail: annelieshintjes@gmail.com

12. TOON HERMANSHUIS SITTARD

Omdat het om mensen gaat

Midden in de Sittardse binnenstad ligt het Toon Hermans Huis. Het is een ontmoetingsplek voor iedereen die op welke wijze dan ook te maken krijgt met de ziekte kanker. Als je nagaat dat een op de drie mensen in zijn of haar leven te maken krijgt met kanker, dan weet je dat elk jaar heel veel nieuwe mensen geconfronteerd worden met deze ziekte. Een ziekte die niet alleen fysiek veel met je doet, maar ook psychisch heel belastend kan zijn. Het Toon Hermans Huis wil de kwaliteit van leven voor mensen met kanker, hun naasten en voor nabestaanden verbeteren. Daarvoor biedt ze een plek aan waar mensen met kanker lotgenoten kunnen ontmoeten en mee kunnen doen aan activiteiten die helpen om je leven weer op de rit te krijgen.

Het lukt niet altijd om in een van de moeilijkste momenten van je leven je angst, twijfel en onzekerheid met je partner te delen. Dan zoek je elders steun en doet het je goed om je verhaal te vertellen aan een vrijwilliger die toegerust is om een luisterend oor te bieden. Dat geeft een zekere rust. In het Toon Hermans Huis komen niet alleen mensen die zelf kanker hebben. Ook partners, kinderen, (groot) ouders zijn welkom om hun verhaal te delen en mee te doen aan activiteiten.

“Het Toon Hermans Huis in Sittard bestaat nu al 18 jaar” vertelt Nellie Poiesz-Rutten. Enthousiast spreekt ze over haar werk en de mensen die in huis komen: “De gasten, zo noemen wij de mensen met kanker of hun naasten, komen op de eerste plaats. Wij hopen dat ze hier ervaren dat ieder mens telt en deel uitmaakt van onze samenleving. We doen er dan ook alles aan dat zij zich hier welkom voelen en weer sterker naar huis gaan dan ze gekomen zijn. De vele vrijwilligers zijn ook heel belangrijk. Elk dagdeel dat het Toon Hermans Huis open is, zijn er drie vrijwilligers aanwezig. Deze mensen vinden hier een zinvolle tijdsbesteding. Ze brengen hun eigen talenten mee en krijgen hier allerlei trainingen om een goed toegerust gastvrouw te zijn, die een luisterend oor kan bieden.”

Daarnaast zijn er de organisatorische taken zoals secretarieel werk en financiën. Het feit dat het Toon Hermans Huis een particulier initiatief is, betekent dat er geen structurele subsidiebron is, en dat de organisatie afhankelijk is van giften en donateurs. Als gasten deelnemen aan een activiteit, betalen ze een eigen bijdrage die meestal niet kostendekkend is.

Vraaggericht aanbod

Het Toon Hermans Huis is uitgegroeid tot een inloophuis met een vraaggericht aanbod. Er is een ruime keuze aan activiteiten die op een ontspannende of creatieve manier bijdragen aan verwerking. Er zijn ook speciale activiteiten voor lotgenoten en voor kinderen of jongeren die een (groot) ouder met kanker hebben of die er aan is overleden. Deze activiteiten worden –vaak gratis- gegeven door professionals. Veel animo is er voor de kookworkshops. Het is ontspannend om samen een 3-gangen menu te koken en als alles klaar is samen te eten. Tijdens eenvoudige kookworkshops leren de deelnemers ook eenvoudige gerechten te maken. Nellie Poiesz-Rutten legt uit dat het niet meevalt om elke dag voor jezelf te koken als je alleen achterblijft. “Er zijn mannen die nooit gekookt hebben. Tijdens de ziekte en na het overlijden van hun partner moeten ze zelf aan de slag. Door enkele eenvoudige gerechten te leren klaarmaken, kunnen ze nu zelfs een maaltijd klaarmaken als hun kinderen op bezoek komen. Ze hebben weer zelf de regie in handen. Daar zijn ze trots op en dat geeft hun eigenwaarde.”

De wandelgroep gaat onder leiding van een IVN gids op pad. Naast gasten lopen ook twee gastvrouwen mee die een luisterend oor bieden tijdens de wandeling. Sommigen vinden het fijner om al wandelend iets te vertellen. Dat voelt vrijer dan naast elkaar aan tafel of op de bank te zitten.

Op dinsdag – en woensdagmorgen is er een groep gasten die schildert. Verschillende technieken worden gebruikt. De ene gast is op papier bezig, een ander beschildert een stuk stof. Iedereen is met haar eigen verhaal bezig en deze creatieve workshop is een middel om iets met dat verhaal te doen. Het Toon Hermans Huis biedt ook een speciale ruimte voor kinderen waar zij samen kunnen komen en vertellen over hun zorgen en verdriet als bijvoorbeeld een vader of moeder kanker heeft.

Ambities

Hoewel er ontzettend veel gebeurt heeft Nellie Poiesz-Rutten nog veel ambities voor het Toon Hermans Huis. Ze laat het beleidsplan 'Omdat het om mensen gaat' zien en licht toe dat er speciale bijeenkomsten met het bestuur en vrijwilligers zijn geweest. Ze hebben met elkaar gediscussieerd over de identiteitsvragen 'waartoe zijn wij op aarde' en 'doen wij er nog wel toe?' Het is belangrijk om keer op keer deze vragen te stellen. Het Toon Hermans Huis wil vitaliteit en betrokkenheid uitstralen. Respectvolle benadering en voldoende tijd nemen, staan hoog in het vaandel.

Het is de wens om het Toon Hermans Huis de komende jaren nog toegankelijker te maken voor mensen. Sommige mensen zien er tegenop om eens binnen te stappen. Ze vrezen dat ze dan met lotgenoten moeten praten en zijn bang 'om de sores van anderen' ook nog op hun schouders te krijgen. Het is belangrijk om deze mensen de meerwaarde van ontmoetingen met lotgenoten te laten ervaren. Als je ziek bent en alleen nog maar bezig bent met overleven, dan is het fijn dat er anderen zijn die je wegwijs kunnen maken in die vreemde wereld waar je je nog nooit in verdiept had.

Daarom wil het Toon Hermans Huis een bezoekersgroep opstarten. Vrijwilligers van die bezoekersgroep gaan bij mensen thuis op bezoek en leggen uit wat het Toon Hermans Huis is en kan bieden. Het scheelt als je al eens iemand gezien hebt en al iemand kent als je binnen komt. Dat werkt drempelverlagend. Nu al gaan vrijwilligers op bezoek bij mensen die opgenomen zijn op de oncologie afdeling van het ziekenhuis. Van de verpleging horen ze welke mensen te kennen hebben gegeven dat ze behoefte hebben aan psychosociale steun en daar gaan ze vervolgens mee in gesprek.

Palliatief netwerk

Het Toon Hermans Huis werkt met veel andere zorginstellingen samen. Ze maakt deel uit van het palliatief netwerk, overlegt met partners van Welzijn, Mantelzorg, Thuiszorg en praktijkondersteuners in huisartsenposten. Ook wordt er hard gewerkt aan zichtbaarheid bijvoorbeeld bij belangrijke evenementen in Sittard. Zo was er een open dag tijdens 'St Joep' en zijn ruim 250 mensen een kijkje komen nemen. Regelmatig zijn er lezingen in het café 'Toon doodgewoon' dat goed wordt bezocht. De wekelijkse advertentie in de Trompetter is een prikkel om nu al eens stil te staan bij het feit dat zoveel mensen geconfronteerd worden met kanker tijdens het leven en hoe dat je leven op z'n kop kan zetten. De laatste tijd ziet mevrouw Nellie Poiesz-Rutten dat sommige gasten behoefte hebben om 's avonds samen te komen voor een activiteit. Dat houdt in dat zowel overdag als 's avonds het huis volop in gebruik is. Ze besluit het gesprek met de opmerking "het is fantastisch om zoveel mensen tot steun te kunnen zijn."

INFO:

Landelijk: www.toonhermanshuis.nl
Sittard: n.poiesz@toonhermanshuissittard.nl

13. SENIORENFESTIVAL EIJSDEN

Wat voor de jeugd kan, kan ook voor ouderen!

In Eijsden wordt al meer dan tien jaar in september het Pisartfestival georganiseerd. Het festival dankt zijn naam aan Fernand Pisart, die in de eerste helft van de vorige eeuw directeur was van Zinkwit in Eijsden. Hij was een belangrijk figuur in het sociaal gebeuren in Eijsden. De initiatiefnemers van het festival vonden dat er in Eijsden eens wat moest gebeuren, liefst iets met muziek en zo ontstond het PIsartfestival. Een paar jaar geleden bracht dat festival een aantal andere mensen op het idee om iets voor ouderen en mensen met een beperking te organiseren. In die grote festivaltent zou je immers ook prima een feestelijke muziekmiddag voor ouderen kunnen houden. Met dat idee gingen ze aan de slag en dit jaar hopen ze alweer voor de vijfde keer het Seniorenfestival Eijsden te organiseren.

Medeoprichter van Stichting Seniorenfestival Eijsden is Corné Gorissen. In het dagelijkse leven is hij Hoofd Technische Dienst bij Foodpark Europe BV in Landgraaf. Daar moet hij ervoor zorgen dat alles technisch op rolletjes loopt. Die vaardigheden komen hem ook bij de festivalorganisatie goed van pas. Hij is bovendien samen met zijn vrouw Edith al bijna 25 jaar bij het Rode Kruis. Hij weet dus ook wat er nodig is om de hulpverlening rondom zo'n festival in goede banen te leiden. Zo zijn er bijvoorbeeld altijd invalidentoiletten, en zijn er een verpleegkundige en een arts aanwezig. Naast deze organisatorische vaardigheden is Corné Gorissen ook nog muzikaal en treedt hij zelf graag op voor ouderen. Hij zingt dan samen met zijn compagnon Steef liedjes van vroeger.

De organisatie van het Seniorenfestival neemt een groot deel van het jaar in beslag. "In oktober evalueren we het hele gebeuren. Dan hebben we even rust en in het begin van het nieuwe jaar gaan we van start met de organisatie van de nieuwe editie. Toen we vijf jaar geleden begonnen, was het bestuur van het Pisartfestival meteen enthousiast. We mogen de tent gebruiken en hoeven daar niets voor te betalen. Dat is echt geweldig. We hebben ook meteen het Rode Kruis en De Zonne-

bloem erbij gevraagd. De vierde partner is Envida. We organiseren het Seniorenfestival namelijk ook voor de ouderen in de verzorgingshuizen. Deze mensen hebben vaak niet veel uitstapjes. Ze kijken het hele jaar uit naar deze middag vol met muziek en plezier. Als we als bestuur dan die stralende gezichten zien, dan weten we precies waar wij het voor doen!”

750 bezoekers

Het festival was al meteen bij de eerste editie een succes. “We gokten in eerste instantie op 300 bezoekers, maar voor de zekerheid hadden we 500 kaarten laten drukken. Die waren binnen vier weken uitverkocht. Dat hadden we helemaal niet verwacht. We hebben nog kaarten bij laten drukken en uiteindelijk zijn we op 750 mensen uitgekomen. En tel daar dan nog eens de 100 vrijwilligers bij op, dan heb je de tent aardig vol. De entreeprijs voor het festival is 13 euro. Dat is nodig om met name de artiesten te betalen. We hebben wel wat sponsoren, maar we krijgen geen subsidie, ook niet van de gemeente. Maar voor het bedrag dat de mensen betalen, krijgen ze wel een kop koffie met een stuk vlaai en twee consumptiebonnen. We richten de tent heel gezellig in met tafels en stoelen, zodat iedereen ook met volle teugen van de middag kan genieten. Daarbij houden we brede gangpaden vrij, zodat er ook voldoende ruimte is voor de mensen in rolstoelen. En natuurlijk ook voor de polonaise, want het is wel echt een feestmiddag hoor!” Het festival biedt een mix van muziek en cabaret. Met artiesten als Dennie Christian, Jacques Herb, Jan Keizer en Anny Schilder, maar ook Bruno Majcherek, Frans Croonenberg, Upke Dupke en het Duo Oetgesjloape mag het duidelijk zijn dat er veel gezongen en ook veel gelachten wordt. “Vorig jaar was Corrie Konings de hoofdartiest. Zij trad een stuk langer op dan afgesproken en had ook na haar optreden alle tijd voor de mensen. Ze ging uitgebreid met hen op de foto. Dat vond iedereen geweldig. Maar zij zelf ook. ‘Ik heb vanavond toch niks op het programma en ik heb het hier geweldig naar mijn zin’, zei ze. Een mooi compliment voor ons festival!”

Vrijwilligers

Een activiteit als het Seniorenfestival Eijsden valt of staat natuurlijk met de inzet van vrijwilligers. Gelukkig heeft het festival met de steun van Rode Kruis en Zonnebloem een breed draagvlak in het dorp. “We hebben ongeveer 100 vrijwilligers en er komen nog steeds mensen spontaan vragen of ze ook mee mogen helpen. Het zijn echter wel vooral oudere vrijwilligers, we zouden ook wel wat jongere vrijwilligers kunnen gebruiken. Er moet namelijk behoorlijk gesjouwd worden. We beginnen op woensdag met het inrichten van een dan nog lege tent. Alle tafels en stoelen moeten we zelf aanvoeren en klaar zetten. Na afloop moeten die er ook weer allemaal uit. Dat is een hele klus. Er is gelukkig een enorme saamhorigheid onder de vrijwilligers. Ook zij beleven een fantastische middag. We zorgen goed voor hen, ook dat hoort er bij. Als het festival gedaan is, bestellen we voor de hele groep Chinees. Dat is altijd een heel gezellige afsluiting.”

Geen tent dit jaar

Dat het Seniorenfestival een succes is, heeft zich in de regio inmiddels wel rondgesproken, bijvoorbeeld via de afdelingen van De Zonnebloem. Inmiddels komen er ouderen uit de hele regio om in Eijsden samen een onvergetelijke middag te hebben. Er is al volop vraag naar kaarten voor het vijfde Seniorenfestival. “We waren ook al druk bezig met de voorbereidingen,” vertelt Corné Gorissen. “Maar nu hebben we half april te horen gekregen dat het Pisartfestival dit jaar niet doorgaat. Dat verhuist namelijk naar een andere locatie, aan het dagstrand van Eijsden. Maar die locatie is niet op tijd klaar. We zijn nu dus aan het nadenken over alternatieven, want zonder Pisartfestival hebben we geen tent. We hopen nu dat we in de sporthal van Gronsveld terecht kunnen. Daar hangt dan waarschijnlijk wel een ander prijskaartje aan. En het is toch al lastig om het festival financieel rond te krijgen. Wij gaan ons daarom als bestuur, naast de andere werkzaamheden, volledig richten op het binnenhalen van sponsoren.” Een ander probleem is nu het boeken van artiesten, want dat kan pas als er duidelijkheid is over locatie en datum. Corné Gorissen gaat er met zijn mede-bestuursleden alles aan doen om het festival in dit lustrumjaar toch door te laten gaan. “De mensen verheugen zich er al op. Het zou een enorme domper voor hen zijn als het niet door zou gaan. We gaan er ons stinkende best voor doen om ervoor te zorgen dat er ook dit jaar een fantastische middag is voor de ouderen uit Eijsden en omstreken!”

INFO:
www.seniorenfestivaleijsden.nl
seniorenfestival@gmail.com

14. HULP IN DE PRAKTIJK WESTELIJKE MIJNSTREEK

Aan elkaar koppelen

Hulp in Praktijk (HIP) biedt laagdrempelige hulp aan mensen die een sociaal netwerk ontberen. Sinds januari is er een toename van hulpvragen doordat professionele organisaties steeds meer beroep doen op het sociale netwerk van mensen. De afgelopen twee jaar heeft HIP in de Westelijke Mijnstreek veel werk verzet om enerzijds mensen te kunnen helpen en anderzijds dit jonge initiatief uit te bouwen tot een netwerk in de Westelijke Mijnstreek. Ben Ketelslegers, die coördinator is van het project HIP, vertelt enthousiast hoe zij daaraan gewerkt hebben. Er zijn kleurrijke flyers gemaakt. Eén voor de hulpbieder met de vraag 'Ben jij iemand die anderen ziet staan?' En er zijn flyers voor de hulpvrager met de vraag 'Ik zoek iemand die mij kan helpen'. Deze flyers zijn verspreid in de kerken in de Westelijke Mijnstreek. Ook de korte verhaaltjes in het parochieblad over een 'vraag en aanbod ervaring' dragen bij aan de zichtbaarheid. Daarnaast worden informatie bijeenkomsten in parochies gehouden om meer bekendheid aan het project geven. Op dit moment bekijken de parochies van Stein, Beek en Schinnen hoe zij met HIP mee kunnen doen. "Het is maatwerk", legt Ben Ketelslegers uit. "De parochie Beek werkt al samen met de Vincentiusvereniging. Daar zetten ze nu een groter samenwerkingsverband op dat gedragen wordt door de parochie, Vincentiusvereniging en HIP." Mensen en organisaties aan elkaar koppelen om de wereld een stukje leefbaarder te maken. Dat is de rode draad in het werk van HIP in de Westelijke Mijnstreek.

De kleurrijke flyer roept mensen op om hun talent in te zetten voor iemand die niemand heeft. Immers ieder mens heeft iets gekregen om te delen: talent, een luisterend oor of een helpende hand.
Je kunt helpen bij allerlei praktische en sociale hulpvragen. Een klein gebaar maakt het verschil in een mensenleven. Inmiddels zijn er al zestig vrijwilligers in Sittard-Geleen.
Dit zijn mensen met een verschillende achtergrond. Sommige mensen zijn kerkelijk, anderen helemaal niet. Ouderen en jongeren. Kortom, iedereen die iets voor een ander wil betekenen, is welkom.

De vrijwilliger geeft aan wat hij als talent te bieden heeft en kan zelf bepalen hoeveel tijd hij of zij daarvoor heeft. Het profiel dat van de vrijwilliger wordt gemaakt, komt in de database terecht en zodra er 'een match' is worden hulpzoeker en hulpbieder met elkaar in contact gebracht.

Ook structureel heeft HIP grote stappen vooruit gezet. Er wordt gewerkt aan verduurzaming. In 2013 is HIP partner geworden van Streekzorg Westelijke Mijnstreek. Dit is een koepel waarbij tien professionele organisaties zijn aangesloten. Hierdoor ontstaat er een goede afstemming tussen professionele hulpbieders en vrijwilligers. In de afgelopen periode heeft dat al meerdere malen geleidt tot een goede doorverwijzing van hulpvragen die niet door vrijwilligers ingevuld kunnen worden. Ook zijn er goede contacten met de verschillende gemeenten in de Westelijke Mijnstreek waar het HIP project nu functioneert. En om de zichtbaarheid te vergroten wordt gekeken bij welke website HIP kan aansluiten om vraag en aanbod samen te brengen.

Lokaal telefoonnummer

Sinds januari 2015 is er een lokaal telefoonnummer dat je kunt bellen als je hulpzoekende bent en waar iemand met een Limburgse tongval - dit werkt drempelverlagend - mensen te woord staat. Om te kijken of er terecht een beroep gedaan wordt op HIP wordt er doorgevraagd. Deze persoon heeft hiervoor een training gevolgd bij de landelijke organisatie van HIP. "Dit doorvragen is belangrijk", legt Ben Ketelslegers uit. "Nog niet zo lang geleden belde iemand op met een vraag waarvan je in eerste instantie zou denken dat die niet bij HIP thuis zou horen. Maar na wat doorvragen bleek het wel degelijk een terechte vraag te zijn. Hulpvragen is sowieso niet makkelijk. Zeker de oudere generatie schaamt zich daar vaak voor. Toegeven dat iets je niet lukt, doet niemand graag. Bovendien wil niemand zielig worden gevonden. Dat bleek bijvoorbeeld toen een mevrouw, die onlangs weduwe was geworden, voor de keuze stond of ze mee zou gaan naar een musical. De kaartjes had ze al gekocht toen haar man nog leefde. Er zouden meer mensen meegaan van het koor waar haar man ook vele jaren bij had gezongen. Ondanks dat deze weduwe veel mensen kende van het koor, durfde ze het uiteindelijk niet aan om met hen naar de musical te gaan. Ze was bang dat haar verdriet te groot zou worden."

Toename hulpvragen

De laatste maanden is er een toename van aanvragen. “Veel vragen zijn niet alleen praktisch van aard, maar vooral vragen om aandacht. De eenzaamheid onder oudere mensen is groot en hun sociale netwerk is vaak klein. Enerzijds omdat de gezinnen kleiner worden, anderzijds omdat kinderen vaak ver weg wonen of erg druk zijn met werk en gezin. Niet elke oudere heeft gewerkt aan het opbouwen van een sociaal netwerk. Onlangs was er een mevrouw die zei ‘Ik heb wel geld om iemand te betalen, maar ik ken niemand die ik kan vragen’. Vanuit HIP is toen hulp geboden.” Ben Ketelslegers probeert mogelijkheden te creëren om mensen die een beroep doen op HIP en kampen met eenzaamheid, uit hun isolement te halen. “Op donderdagochtend is er een inloopochtend in de gemeenschapsruimte van de kerk. Het is al gelukt daar enkele eenzame oudere mensen bij te betrekken. Nu zie je dat ze onderling afspraken maken om elkaar buiten dat koffie-uurtje te ontmoeten.”

HIP kan jongeren en ouderen met elkaar in contact brengen. Ben Ketelslegers geeft een mooi voorbeeld. “Vele jaren geleden is een Sri Lankees jongetje samen met zijn ouders als vluchteling in Geleen komen wonen. Financieel ging het niet altijd goed in het gezin en op een gegeven moment waren er grote schulden. Mensen uit de parochie hebben zich het lot van dit vluchtelingengezin aangetrokken en ze begeleid. De Sri Lankese jongen is inmiddels een jongvolwassene en zeer goed met computers en allerlei andere technische zaken. Toen enkele maanden geleden UPC overging naar ZIGGO en de televisie opnieuw ingesteld moest worden, belden veel oudere mensen dat het hen niet lukte. De Sri Lankese jongeman heeft veel mensen kunnen helpen. Hij vond het fijn om dat te doen. Voor hem was het ook een manier om iets terug te doen voor alle hulp die hun gezin heeft gehad. Deze jongeman is nog steeds betrokken bij HIP. Hij helpt als iemand een klein computerprobleem heeft en is de computerondersteuner voor onze organisatie.”

INFO:
Landelijk: www.stichtinghip.nl
Helpdesk HIP westelijke mijnstreek: 046-4262727

15. HUISKAMER VAN ROERMOND

Een plek voor ontmoeting en aandacht

Veel mensen hebben in de ruim 15 jaar dat de huiskamer van Roermond bestaat de weg er naar toe gevonden. Het is een plek van ontmoeting. Toen deze huiskamer er nog niet was, belden geregeld mensen aan bij de pastorieën in Roermond en omstreken met een vraag voor een kop koffie. Dikwijls met een onderliggende vraag naar een vorm van aandacht. Soms gerichte vragen, soms gewoon een praatje. Er bleek behoefte te zijn aan een plek van ontmoeting. Een plek waar je aandacht kon krijgen. Er was al wel opvang voor drugsverslaafden in de vorm van een eethuis, maar nergens was een plek waar je overdag welkom was.

Deze groeiende behoefte was voor onder andere oud deken Th. Willemsen aanleiding om met zijn collega's van de katholieke en protestantse kerken in gesprek te gaan. Samen gingen ze kijken wat zij vanuit de kerken voor deze mensen konden betekenen. Hij vertelt dat ze besloten om een initiatiefgroep op te richten met de opdracht de situatie te onderzoeken. Een mooie klus die werd uitbesteed aan een groep studenten Sociaal Pedagogische Hulpverlening in Eindhoven (Fontys Hogeschool). Zij hebben er zelfs een afstudeerproject van kunnen maken. Het onderzoek resulteerde in een lijvig rapport waarin ook een aantal vergelijkbare opvang/inloophuis projecten zijn bekeken. Met al die voorbeelden in hun achterhoofd hebben de studenten een voorstel voor een Roermonds inloophuis uitgewerkt. De initiatiefgroep was er enthousiast over. Een werkgroep ging aan de slag om het project verder uit te werken. De leden (en/of hun opvolgers) van deze werkgroep vormen nu nog steeds het bestuur van de Stichting OOR(Ontmoeting en Opvang Roermond). Intussen hadden de pastores ook niet stilgezeten vertrouwt oud deken Th. Willemsen mij toe. Samen hebben ze met de bisschop overlegd op welke manier het bisdom een bijdrage zou kunnen leveren aan dit diaconale project. Het beschikbaar stellen van een pand in de binnenstad van Roermond - tegen een vriendschappelijke huur - was een fantastisch gebaar. En zo werd het mogelijk een plek te creëren en te laten zien dat je er als kerk bent voor iedereen en niet alleen in het kerkgebouw.

Frisse kleren

"De huiskamer van Roermond ligt in een drukke winkelstraat van Roermond," vertelt Joop van Veen, secretaris van het bestuur. "Als je binnenkomt sta je direct in de gezellige huiskamer. Iets verder door is een balie en een keuken die veel wordt gebruikt.

Bijzonder is dat er ook tegemoet is gekomen aan de behoefte van bezoekers die even geen dak boven hun hoofd hebben, om hun kleren te wassen. Daarom hebben we een wasmachine en droger waar ze gebruik van kunnen maken. Zo kunnen ze weer met frisse kleren de deur uit stappen. Op de eerste verdieping is een ruimte waar het bestuur vergadert en - belangrijker nog - waar de vrijwilligers zich even kunnen terugtrekken. De huiskamer is zes dagen per week open. In de maand februari zijn er 425 bezoekers geweest. Het zijn mensen die even aanlopen, aanschuiven aan de grote tafel en behoefte hebben aan een luisterend oor. De vrijwillige gastvrouwen/heren die er zijn kunnen hen die aandacht geven. Een enkele keer verwijzen ze iemand door naar een andere instantie. De groep van 24 vrijwilligers is toegerust om hun taak goed te kunnen doen en er is regelmatig een speciale themabijeenkomst voor teambuilding en als extra bijscholing. Waar mogelijk worden er ook cursussen georganiseerd in het kader van deskundigheidsbevordering. Want als gastvrouw of gastheer doe je meer dan alleen maar koffie schenken. Deze groep vrijwilligers wordt aangestuurd door een kernteam van vier personen."

Meerwaarde voor Roermond

Joop van Veen ziet dat de stichting OOR een grote meerwaarde heeft voor Roermond. "Sinds de huiskamer er is, zie je in het centrum van Roermond minder mensen zo maar rondhangen. Ook de bezoekersaantallen liegen er niet om." Wel ziet hij een verandering in de 'doelgroep'. "Waar stichting OOR in eerste instantie voor is opgericht, de dak-en thuislozen, de ex-psychiatrische patiënten en de eenzame medemensen, is het nu vooral die laatste groep, de mensen die vanuit hun gevoel van eenzaamheid OOR bezoeken. Een helaas groeiende groep mensen! We zien vooral dat steeds meer eenzame oudere mensen binnenstappen. Ook de groep mensen die wel een extra steuntje in de rug kan gebruiken groeit. Mensen die hun partner hebben verloren, gescheiden zijn, hun baan kwijt zijn of als zelfstandige worden geconfronteerd met een faillissement. Uit de tellingen blijkt dat wij in de 15 jaar dat OOR bestaat, ca. 50.000 gasten hebben ontvangen. Een heel andere meerwaarde is de nieuwe rol die ondernemers uit de buurt voor zichzelf ontdekt hebben. De reacties van de winkeliers en andere buurtbewoners op onze huiskamer was al vanaf het begin bijzonder positief. En dat laten ze ook zien. Zo zorgt de bakker dat er gratis brood is en de slager gratis vleeswaren voor de brunch die elke zondagochtend wordt gehouden. De bloemist aan de overkant helpt ons bij een fleurige aankleding en de kapper past goed op onze sleutel! Als laatste wil ik noemen het overleg dat Stichting OOR regelmatig heeft met andere lokaal actieve maatschappelijke instanties en de gemeente Roermond. Ook dat heeft een belangrijke meerwaarde. Samen vormen wij het Maatschappelijk Platform Roermond. Deze contacten zijn belangrijk om ontwikkelingen in het veld goed te kunnen volgen en samen te kijken hoe er op te reageren."

Steeds meer initiatief

Op de vraag of het bij koffie schenken alleen blijft, schieten beide heren in de lach. Ze vertellen dat er steeds meer initiatief genomen wordt. Op geregelde tijden wordt er bingo gespeeld en elke donderdag is er een knutselactiviteit. Tussen de middag is er een kop soep, tosti en broodje. Alles, ook de koffie en thee, is te krijgen tegen een kleine vergoeding. “Naast de al genoemde brunch op zondag mag niet onvermeld blijven dat ook op feestdagen onze gastvrouwen en –heren voor onze gasten klaar staan! Dat deze plek iets met mensen doet, blijkt uit kleine dingen. Zo is het heel mooi om te zien dat de vaste gasten nu ook meer zorg hebben om elkaar. Een heel verschil met de eerste jaren van de huiskamer. Toen moesten de mensen niet zoveel van elkaar hebben en zat iedereen in zichzelf gekeerd of in gesprek met een gastvrouw of -heer.”

Een ander initiatief is dat de vrijwilligers zich ook inzetten om extraatjes te kunnen betalen. Elk jaar staan ze op de ‘sjoemelmert’. Dankzij de ontvangen goederen, het kooplustige publiek, maar vooral door de inzet van gastvrouwen en -heren is dit elk jaar een groot succes en levert het een mooi bedrag op. Een andere inkomstenbron is de collecte rond het feest van Sint Maarten op 11 november in de protestantse en katholieke kerken van het dekenaat Roermond. Naast de huur die elke maand betaald moet worden, is er ook geld nodig voor andere zaken. Bovenaan het wensenlijstje staat een dringende opknapbeurt van de keuken. “Het zou helemaal mooi zijn als we een uitloop naar buiten zouden hebben. Dan zouden we bij mooi weer lekker buiten kunnen zitten, maar dat kan nu om bouwtechnische redenen niet.” Joop van Veen besluit het gesprek met “op de komende sjoemelmert is OOR de Huiskamer van Roermond ook weer zichtbaar aanwezig.”

INFO:
www.oorroermond.nl
Telefoon: 0475 316 832

16. ROUWVERWERKINGSGROEP NABIJ IN ROUW HEYTHUYSEN

Even stilstaan bij ...

We krijgen allemaal wel eens te maken met verlies. Meestal denken we dan allereerst aan het verdriet dat mensen hebben als een dierbare – partner, kind, ouder, vriend – overlijdt. Liesbeth Schroen van de rouwverwerkingswerkgroep 'Nabij in rouw' legt uit dat zij zich ook willen richten op mensen die rouwen omdat ze geconfronteerd worden met verlies van gezondheid, een relatie die verbroken is of omdat je net ontslagen bent. "Allemaal situaties waarbij je kunt spreken van een traumatische ervaring. Rouwverwerking is voor iedereen anders en de meesten ervaren het als een moeilijke tijd. Dan is het fijn als je je verhaal kunt delen met iemand anders," aldus Liesbeth Schroen.

De werkgroep 'Nabij in rouw' is een jaar geleden opgericht in de cluster Tabor die gevormd wordt door de kerkdorpen Kelpen, Leveroy, Grathem, Heythuysen en Baexem. "Bij het zoeken naar vrijwilligers voor de werkgroep kwamen we mensen op het spoor die zelf ook door een rouwproces zijn gegaan en inmiddels weer het leven hebben opgepakt. Nu willen zij graag andere mensen in hun omgeving nabij zijn. Vandaar ook dat we als naam voor deze werkgroep gekozen hebben voor 'Nabij in rouw'. Je bent een maatje, een praatpaal, iemand die zich betrokken voelt en door het geven van aandacht dat laat zien," vertelt Liesbeth Schroen. "Een groep geïnteresseerde mensen heeft een korte cursus gevolgd om zich beter te oriënteren op het onderwerp rouwverwerking. Dat was goed, vooral de rollenspellen en het bespreken van casussen werkten verhelderend. Dat gaf inzicht met wat voor situaties we als vrijwilliger te maken kunnen krijgen en het houd je een spiegel voor om te zien of dit het vrijwilligerswerk is wat je zoekt. Uiteindelijk zijn we nu met zes gemotiveerde mensen over."

Elianne Kamphuis is enkele jaren geleden door een rouwproces heen gegaan toen haar echtgenoot overleed. “Het verdriet over het verlies moet een plek krijgen in het leven, en daar kunnen anderen je bij helpen. Ik vond het fijn als mensen uit mijn buurt er met mij over spraken. En nu zit ik in een heel ander rouwproces. Ik ga verhuizen. Ik ga weg uit het huis waar ik meer dan twintig jaar heb gewoond, waar ik zoveel heb meegemaakt. Al die herinneringen…. Ook dat is rouwen.” Elianne Kamphuis heeft zich onlangs bij de werkgroep ‘Nabij in rouw’ aangesloten. In haar dorp bezocht ze al langere tijd mensen die een partner hadden verloren. Soms kreeg ze een naam door van de pastoor. Andere keren nam ze zelf het initiatief om bij een nabestaande op bezoek te gaan als ze zag dat er een zeswekendienst was gehouden. Liesbeth Schroen vult aan dat ze al een tijdje met een mevrouw gesprekken voert. “Deze mevrouw voelt zich een beetje eenzaam na de dood van haar man. Ze houdt van zingen. Ik probeer haar nu zover te krijgen dat zij lid wordt van het koor. Tot nu toe is de drempel nog te hoog voor haar. Hopelijk lukt het haar over een tijdje wel.”

Folder

De werkgroep ‘Nabij in rouw’ is in deze opstartfase vooral bezig met zichtbaarheid. LiesbethSchroen laat de folders zien die ze gemaakt hebben en die in kerken en huisartsenposten zijn neergelegd zodat mensen ze mee kunnen nemen om thuis rustig door te lezen. “Hierin staat dat we mensen willen ondersteunen als ze door een rouwproces heen gaan. De ene keer door een luisterend oor te bieden en een andere keer door iemand met raad en daad bij te staan. Ook hopen we binnenkort van start te kunnen gaan met een inloopochtend. Een plek waar mensen binnen kunnen lopen en een kop koffie of thee kunnen drinken en zo meer kunnen horen over ‘Nabij in rouw’. Naast het aanbieden van individuele gesprekken, willen we ook kijken of er behoefte is om groepsgesprekken op te zetten.” “Samenwerken met andere (maatschappelijke) organisaties is belangrijk,” benadrukt Elianne Kamphuis. “We werken samen met KBO in het project ‘Omgaan met Verlies’. Verder is de samenwerking met de seniorenvereniging en de parochie goed en krijgen we een financiële ondersteuning van de gemeente. Ook zijn er contacten met de huisartsen en andere zorgverleners die mensen kunnen wijzen op dit initiatief.” Liesbeth Schroen vult aan dat de Vlindertuin in Heythuysen ook een plek is die veel mogelijkheden biedt voor samenwerken. Als voorbeeld geeft ze de mogelijkheid om herdenkingsbloemen op het terrein van De Vlindertuin te planten.

Niet alleen rouw na overlijden

“Veel mensen denken bij rouw aan dood. Maar rouwen gebeurt ook als je te maken krijgt met verlies van werk. Voor velen is dat een zeer traumatische gebeurtenis. Het is meer dan alleen je inkomen verliezen. Werk biedt ook zekerheid, status, zelfvertrouwen en erbij horen,” aldus Elianne Kamphuis. “Soms voel je je aan de kant gezet door je werkgever. Na een periode van boosheid en een rottijd volgt een periode van rouw. Als werkgroep wil je op zo’n moment naast iemand staan om het verlies van werk een plek te kunnen geven en een nieuw perspectief op de toekomst te ontwikkelen.”

Aan iemand die verdrietig is

Laat me binnen waar je treurt, mijn vriend,
En geef me dan je hand.
Ook ik heb dit verdriet gekend,
En begrijp hoe jij nu bent.
Laat me binnen, heus, ik zal heel stil zijn
Daar naast jou in al je smart;
Ik vraag je niet om niet te huilen, vriend,
Je tranen brengen je immers verlichting.
Laat me maar binnen - ik zal fluisterend bidden,
En je hand vasthouden,
Want ook ik heb dit verdriet gekend,
En begrijp hoe jij nu bent

Gedicht van G.N.Crowell

Ook een echtscheiding brengt veel rouwgevoelens met zich mee. Scheiden wordt vaak ervaren als een grote persoonlijke teleurstelling en als een verlies. Dat geldt zeker als het niet jouw keuze is om te scheiden. In de folder wordt deze fase als een achtbaan omschreven. Naast alle emoties moet je ook allerlei praktische en financiële zaken regelen. Door met iemand te praten die ervaringsdeskundige is, kun je jouw kant van het verhaal vertellen. Dat kan je helpen om beter grip te krijgen op de toekomst.

Wanneer je te maken krijgt met verlies van gezondheid - het maakt niet uit of het een chronische ziekte of een andere ernstige ziekte is - dan heeft dat grote impact op alle aspecten van je leven. Bepaalde fysieke inspanning is niet meer mogelijk. Het kan zelfs leiden tot verandering van relaties. Je afhankelijkheid van anderen kan toenemen. Sommigen krijgen zelfs te maken met eenzaamheid. Geen controle meer hebben over je eigen lijf en leven voelt aan als een verlies van eigenwaarde. In deze periode van loslaten moet je opnieuw zoeken naar een balans van wat wel en niet meer mogelijk is. Dan is het fijn om je vragen en gevoelens, maar ook onmacht over de situatie met iemand te delen. Ook dan wil ‘Nabij in rouw’ er zijn voor deze mensen en hun naasten.

INFO:

Cluster Tabor: nabij-in-rouw@de-vlindertuin.nl
Telefoon: 06-12213611

17. CREDO HUIS MAASTRICHT

‘Hier voel ik dat ik er toe doe’

In Maastricht staan zo’n 200 jongeren tussen 18 en 24 jaar geregistreerd als dak- en thuisloos. In werkelijkheid zijn het er nog veel meer. Ze vallen tussen de wal en het schip en konden tot voor kort nauwelijk ergens terecht. Sinds februari 2013 is er een nieuwe plek voor hen: het Credo Huis. Een plek waar ze liefde, tijd en aandacht krijgen. Een plek ook waar mensen zijn die in hen geloven en die hen weer op weg helpen, naar een plekje in de maatschappij. Een plek ook waar voor hen wordt gebeden. En dat voelt goed, of zoals bewoonster Jessica het omschrijft, “hier voel ik dat ik er toe doe, dat ik er mag zijn.”

Astrid Feddes en Monique Casters stonden samen met hun echtgenoten aan de wieg van het Credo Huis. “We hebben een eigen bedrijf,” vertelt Astrid, “Credo Consultancy. Doel van ons bedrijf is mensen en organisaties tot bloei brengen. De winst die we maken, willen we graag herinvesteren in de maatschappij, om ook daar mensen tot bloei te brengen. Ons vertrekpunt is het evangelie van Mattheüs. Daarin zegt Jezus: wat je voor de geringsten hebt gedaan, dat heb je voor mij gedaan. In Maastricht hebben we een marktonderzoek gedaan. We zagen dat er voor allerlei groepen mensen voorzieningen zijn, maar niet voor dak- en thuisloze jongeren tussen 18 en 24 jaar. Met dat gegeven zijn we aan de slag gegaan. We wilden ze echt iets goeds bieden. Geen vrijblijvende inloop, of alleen maar een dak boven hun hoofd, maar een thuis van waaruit ze stappen kunnen zetten, op hun weg terug naar de maatschappij.”

En dat werd het Credo Huis. Een fraai pand aan de Koning Clovisstraat in de wijk Wittevrouwenveld. “Een ideaal pand,” vertelt Astrid. “We huren het van Woonpunt en voorheen zat Mondriaan hier. Er zijn zes aparte kamers en twee badkamers. Perfect voor ons.” Opvallend is de mooie huiskamer. Smaakvol en eigentijds ingericht met buiten een zonnig terras. “Een bewuste keuze,” vertelt Monique. “We wilden de huiskamer zo inrichten, zoals je dat thuis ook zou doen. Huiselijk, warm, een plek waar je je welkom voelt.

We merken dat de jongeren dat fijn vinden en met respect omgaan met alle spullen." Trajectbegeleider Stacy Beerendonk omschrijft het treffend: "deze jongeren verdienen een tweede kans, maar ze zijn niet tweedehands."

In het Credo Huis is plaats voor zes jongeren. Er werken twee trajectbegeleiders die ieder drie jongeren als buddy onder hun hoede hebben. Ze worden geholpen door 14 vrijwilligers en een aantal stagiaires. Ook Astrid en Monique zijn er regelmatig te vinden. "In het begin deden we echt alles. Het was tenslotte ons project. Nu zijn we meer bestuurlijk betrokken. We hebben geleerd dat we hier vooral zaaien, het oogsten doen de jongeren uiteindelijk zelf." Hoe vinden jongeren hun weg naar het Credo Huis? "Ze melden zich hier vaak zelf," vertelt Astrid. "Sommigen worden doorverwezen via een instelling of Bureau Jeugdzorg. Iedereen is welkom, het maakt niet uit of iemand gelovig is of welk geloof iemand heeft. Ze weten wel dat dit een christelijk huis is. We werken vanuit de onvoorwaardelijke liefde van God. Hier is God de regisseur. Ze weten ook dat we voor hen bidden. We laten zien dat bidden rust geeft en vaak ook tot een oplossing of een nieuw inzicht leidt."

Groeiplan

In het Credo Huis krijgen de jongeren liefde, tijd en aandacht. Maar daar blijft het niet bij. "We zijn heel passievol begonnen," vertelt Monique. "Maar bakken vol liefde zijn niet voldoende om de jongeren de weg te wijzen. We brengen ze ook verantwoordelijkheidsgevoel bij. Met duidelijke regels en vaste taken, zoals koken en afwassen. Ook dat heb je nodig om je in de maatschappij te kunnen handhaven." Bij binnenkomst is er een intakegesprek met de trajectbegeleider. Daarin wordt open gesproken over de situatie van de jongere. Gebruik je alcohol of drugs? Heb je een verslaving? Dat moet allemaal op tafel komen. Ze doen ook een urinetest. In het Credo Huis zijn alcohol en drugs strikt verboden. Als het nodig is, wordt er een behandeltraject ingezet. Na de intake wordt er een groeiplan opgesteld. "Vertrekpunt is de droom die iemand heeft," vertelt Stacy. "En welke stappen er nodig zijn om die droom te realiseren. We werken vanuit drie uitgangspunten: identiteit, bekwaamheden en zelfstandigheid. Ieder mens is waardevol en een parel in Gods hand, iedereen heeft van God talenten gekregen en daarmee moet je zelf iets van je leven maken. We geven de jongeren hoop en vertrouwen dat ze dat kunnen. Dat zijn ze niet gewend. Het duurt ook even voordat ze er op durven vertrouwen dat we hen echt willen helpen. Niet zo gek als je in hun ogen hulpverlener nummer 20 bent."

Compliment

Dat de aanpak van het Credo Huis werkt, blijkt uit het feit dat het bijna 90 procent van de jongeren lukt om hun weg te vinden. De gemiddelde verblijfsduur is 6,2 maanden. Stacy geeft een mooi voorbeeld : "op een dag kwam de politie aan de deur. Dan schrik je, zou dan toch een van onze jongeren in de fout zijn gegaan? Hier woonde toen ook een voormalig 'boefje'. De politie kwam echter een compliment maken, omdat het zo goed met dat 'boefje' ging. Echt een heel mooi gebaar!"

Het Credo Huis heeft ook een positieve uitstraling op de buurt. “In de wijk wonen veel probleemgezinnen,” weet Astrid. “Onze jongeren zien dat. Ze kijken goed om zich heen en als er ergens hulp nodig is, bijvoorbeeld in de vorm van eten, dan brengen ze dat. Uit zichzelf, niet omdat wij dat zeggen. Bijzonder is ook dat familierelaties vaak hersteld worden. Sommige jongeren gaan ook weer bij hun ouders wonen.”

Jessica

Aan het einde van het gesprek schuift Jessica Esser aan. Ze woont sinds drie weken in het Credo Huis. Via haar pleegmoeder kwam ze bij het Credo Huis terecht. Wat is haar droom? “Ik wil graag rust vinden en iets van mijn leven maken. Uiteindelijk wil ik kinderen met problemen een therapie gaan aanbieden met paarden.” Samen met Stacy kijkt ze nu welke stappen op weg daar naar toe gezet moeten worden. Hoe ervaart ze het Credo Huis? “Het voelt hier als één grote familie. En als het eens botst, lossen we het samen met de begeleiding op. Dat ben ik niet gewend, dat dingen worden opgelost. Dat je elkaar kunt vergeven, dat is heel mooi.” Wat vindt je ervan dat dit een christelijk huis is? “Dat voelt gewoon goed. Vorige week zat ik er echt even doorheen en toen vroeg Stacy of ze voor mij mocht bidden. Het voelde alsof er een groep mensen om me heen stond. Dat gaf me nieuwe moed en motivatie. Vorige week was er een barbecue samen met een aantal oud-bewoners. Echt heel gezellig. Het gaf me een familiegevoel en dat heb ik in mijn leven gemist.”

Droom

Het Credo Huis is onderdeel van de stichting Credo Ministries. Een particulier initiatief, waarin wordt samengewerkt met bedrijven en bestaande hulpverlening. Als het aan Monique en Astrid ligt, komen er nog meer Credo Huizen. “Dat is onze droom. Maar we moeten eerst financieel wat steviger staan. We zijn volledig afhankelijke van giften en sponsoren en dat maakt ons soms kwetsbaar. Op een of andere manier lukt het altijd om alles te betalen, maar we willen dat nog wat beter hebben staan. We hebben er alle vertrouwen in dat dat lukt, want dit huis is een project van God!”

INFO:
www.credo-ministries.com
info@credo-ministries.com

18. WIJKPASTORAAT HEERLEN

Eigen kracht terugvinden

Sinds vele jaren is de Stichting Wijkpastoraat De Vrank werkzaam in het dekenaat Heerlen. Aanvankelijk gestart in de wijk Zeswegen, breidde het werk zich zeker de laatste jaren ook uit naar andere wijken in Heerlen-Noord. Wijkpastor Fien Cruts, vertelt hoe kwetsbare mensen hun waardigheid hervinden en hun eigen kracht ontdekken. Ze zegt, "door ons toedoen zien vele mensen in de wijken weer enig toekomstperspectief. Daarom gaan we door. De mensen voor wie wij ons inzetten, ervaren het als een groot goed om hun eigen kracht te ontdekken. Je weer mens te voelen en geen nummer of onkostenfactor."

Fien Cruts benadrukt met klem dat ze dat niet in haar eentje doet. Continue is ze op zoek naar mensen die inmiddels zo sterk zijn geworden dat ze een bepaalde taak of verantwoordelijkheid op zich kunnen nemen. Er wordt samengewerkt met organisaties en instanties die zich ook inzetten voor het welzijn van mensen en waar ze regelmatig mee om tafel zit om ontwikkelingen in de wijk te bespreken. Fien Cruts ervaart dagelijks in haar werk wat de gevolgen zijn van de huidige sociaal-maatschappelijke en politieke ontwikkelingen met de toenemende bezuinigingen. Die bezuinigingen werken door in de levens van kwetsbare mensen met wie zij optrekt. "Veel gezinnen hebben het moeilijk," verzucht Fien Cruts. "Er is sprake van een toenemende werkloosheid, er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de voedselbank, de schuldenproblematiek neemt toe en de lage inkomensgroepen raken steeds meer in een sociaal isolement."

Kwetsbare mensen

De doelgroep waar wijkpastor Fien Cruts mee en voor werkt zijn over het algemeen zeer kwetsbare mensen. Zij legt uit dat velen van hen vaak al jarenlang van een uitkering moeten rondkomen. Voor de meesten is het elke dag weer de vraag hoe de eindjes aan elkaar geknoopt kunnen worden. De inzet van de wijkpastor is gericht op een duurzame verandering in leefbaarheid. Dit lukt haar door 'presentie en interventie'. Door mensen te inspireren, hen te ontmoeten, ze hoop en ruimte te geven stimuleert en bevordert ze het volwaardig mens-zijn van iedere persoon.

Met een glimlach op haar gezicht zegt Fien Cruts heel bescheiden, "we zijn daarbij gericht op het mooiste in de mensen. Ik probeer hen te helpen hun eigen kracht terug te vinden. Het hervinden van je kracht, inspiratie of zingeving geeft je weer vertrouwen. We proberen het uithoudingsvermogen van deze mensen te versterken door die verloren levenskracht te helen en/of terug te vinden."

Om die eigen kracht terug te vinden zijn er verschillende projecten opgezet. Het project 'Samen lief en leed delen' bestaat al enkele jaren. Fien Cruts vertelt hoe samen met kwetsbare mensen uit de buurt activiteiten worden ontplooid. Dit helpt hen om een eigen sociaal netwerk binnen de wijk te realiseren. Het vergroten van de sociale samenhang en de gemeenschapszin in de wijk voorkomt dat mensen geïsoleerd in de buurt en de maatschappij komen te staan. Het project is al enkele jaren geleden van start gegaan, maar het is zo succesvol dat het -op verzoek van de mensen zelf- nu ook in andere wijken opgezet wordt. Je ziet het project 'Lief en leed' dan ook in verschillende fasen in de diverse wijken. Zo zit de ene wijk in de voorbereidende fase en in een andere wijk wordt gewerkt aan continuïteit en verduurzaming. Het allermooiste is wel dat het project steeds meer door de mensen zelf gedragen wordt.

Kledingdag

In haar werk merkte Fien Cruts dat een gebrek aan goede kleding een van de redenen is om in een sociaal isolement te raken. Twee keer per jaar is er een kledingdag die opgezet is door de stichting 'Elk kind telt mee'. Trots vertelt Fien Cruts dat er op zo'n dag 100 tot 150 kinderen van 0 tot 12 jaar gekleed worden. Kleding die over is van de kledingdag, of kleding die op een andere manier beschikbaar komt, wordt door een vrijwilligster in de wijk verdeeld onder zorgvuldig geselecteerde gezinnen. Er zijn twee vrouwen in de wijk die deze taak op zich genomen hebben.

De als maar toenemende werkloosheid in Nederland, die in Parkstad nog groter is dan elders, was de aanleiding om iets te doen rond het vinden van werk. Het project 'Toeleiding naar werk' biedt mensen de mogelijkheid ervaring op te doen op het gebied van hun vaardigheden.
Op deze manier kunnen ze weer wennen aan een meer gestructureerd levensritme. Mensen worden zowel persoonlijk als groepsgewijs op hun capaciteiten aangesproken. Er zijn nu in de wijk een aantal laaggeschoolde mannen met een uitkering die graag aan de slag willen.

Ze verrichten allerlei hand- en spandiensten voor andere mensen in de wijken. Fien Cruts streeft ernaar een aantal van hen te laten doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt.

Alleenstaande moeders

In de wijken waar Fien Cruts werkt, wonen heel veel alleenstaande moeders. Ze zijn afkomstig uit verschillende landen van Europa, Afrika en Latijns Amerika. “Een project ‘Alleenstaande moeders’ lag dan ook voor de hand”, merkt ze op. “Door alleenstaande moeders met elkaar in contact te brengen, kunnen zij ervaringen uitwisselen en sociale contacten opbouwen. Daarnaast is het heel belangrijk om deze alleenstaande moeders wegwijs te maken in de wereld van regelgeving en voorzieningen. Zo kunnen zij hun onafhankelijkheid vergroten.” Fien Cruts streeft er naar zoveel mogelijk alleenstaande moeders bij het project te betrekken. “In de alleenstaande moedergroep staat ontmoeting met andere moeders centraal. Ze praten vaak over onderwerpen die te maken hebben met opvoeding, het invullen van formulieren, financiën, welke voorzieningen zijn er in de buurt en hoe regel ik een goede oppas voor mijn kind? Hoogtepunt zijn de gezamenlijk uitstapjes, zowel met als zonder de kinderen.”

Om het werk van wijkpastor Fien Cruts niet alleen van haar afhankelijk te laten zijn en dus te verduurzamen, is er een speciaal project opgezet om vrijwilligers te trainen. “Dit project ‘Deskundigheidsbevordering vrijwillig(st)ers voor onder andere huisbezoek aan buurtbewoners’ is erg belangrijk voor de toekomst, “aldus Fien Cruts. “Deze mensen zijn ‘onze ogen en oren’. In de training die zij krijgen leren ze om een luisterend oor te zijn voor andere wijkbewoners en om knelpunten te signaleren.”

Fien Cruts besluit het gesprek met de hoopvolle opmerking dat ze vooruitgang ziet. “Al zijn het in onze ogen misschien kleine stapjes, voor de mensen zelf kan het een grote stap zijn. Het is fantastisch te zien als ze hun eigen kracht terugvinden.”

INFO:

Wijkpastoraat Heerlerheide
Privé mail: fiencruts@home.nl

19. WERELDPAVILJOEN STEYL

Wereldburgerschap, solidariteit en eerlijke handel

In het kloosterdorp Steyl heeft vorig jaar het Wereldpaviljoen de deuren geopend in de vroegere drukkerij van het Missiehuis. Het Wereldpaviljoen is een interactieve culturele attractie waarbij kinderen en jongeren zich bewust worden van hun wereldburgerschap, van solidariteit en eerlijke handel. Kortom een goede manier om kennis te maken met Werelddiaconaat. Het initiatief is bijzonder en uniek in Nederland. Ondertussen worden de locatie en mogelijkheden ook goed gebruikt voor andere groepen, denk hierbij aan lokale afdelingen van de KBO, parochiegroepen die komen om inspiratie op te doen en bedrijven die trainingen houden. Ondanks het feit dat het nog maar een half jaar operationeel is, werd het Wereldpaviljoen al bekroond door de ANWB met een plek in de TOP 3 van meest maatschappelijke uitjes.

Het begon allemaal lang geleden toen oprichter en inspirator René Poels zijn eerste ervaring met missiewerk op deed. De familie Poels had in 1958 als een van de eerste in Meerlo een televisie. Iedere woensdagmiddag verzamelden zich tientallen kinderen in huize Poels. Moeder Poels zette daarbij het missiebusje klaar voor een kleine bijdrage. Eén keer per jaar kwam een missiezuster op bezoek en werd het busje geleegd. Dat was iedere keer weer een feestelijk moment. René zette het werk van zijn moeder voort. De rode draad van zijn leven is mensen in beweging krijgen en informeren over andere culturen. Hij begon met het organiseren van jongeren- en popfestivals, waarbij 25% van de opbrengst naar de missie ging. Hij werd journalist. Hij reisde voor de Vastenactie naar veel plaatsen en landen, had mooie ontmoetingen en raakte vooroordelen kwijt. Hij kwam terug met verhalen, films en dia's en vertelde en toonde die op parochieavonden. Hij merkte dat hij hiermee de jongeren niet kon bereiken. Daarom richtte hij SOS (Stichting Ontwikkelingssamenwerking) Meerlo-Wanssum op. Wederom om bewustwording van wereldburgerschap in zijn naaste omgeving te stimuleren.

De komst van de Floriade naar Venlo zag hij als een enorme kans om nog veel meer mensen te bereiken. Hij melde zich samen met een medebestuurslid van SOS Meerlo-Wanssum dan ook als eerste bij de kersverse directeur van de Floriade. Het Wereldpaviljoen was geboren.

Van droom naar werkelijkheid was een lange weg. Mondiale groepen in de omgeving en SOS Meerlo-Wanssum waren bereid om financieel en met mensen te steunen. Bij overheden werd het verhaal gewaardeerd, maar financiële steun kwam er niet of mondjesmaat. Alleen de provincie Limburg kwam ruimhartig over de brug. Het was in eerste instantie de bedoeling dat het Wereldpaviljoen een permanente plek op het Floriadeterrein zou krijgen. Dat ging niet door. Op de Floriade werd het Wereldpaviljoen goed bezocht en bezoekers en vrijwilligers beleefden er veel plezier aan. René Poels: “Je moet er geloof in hebben en mensen om je heen vinden die mee willen doen. Het moet praktisch worden.” Bij het vinden van een nieuwe permanente plek voor het Wereldpaviljoen bleef hij geloof hebben dat het mogelijk moest zijn en enthousiasmeerde hij mensen in zijn omgeving om mee te doen. En het geloof werd werkelijkheid op een plek die weer verbonden is met waar het in zijn jeugd mee begon, de missie.

Opzet Wereldpaviljoen

In België had hij gezien hoe een belevingsatelier, zoals het daar heette, kan werken. Op een laagdrempelige manier zware thema’s ontsluiten voor kinderen. Bij het Wereldpaviljoen wordt onder andere samengewerkt met professionals van culturele ontwikkelingsorganisatie SIEN en theatermensen van het Kunstencentrum om de vrijwilligers te trainen in de rollenspellen en begeleiding van de kinderen. De bedoeling was dat bezoekers ondergedompeld zouden worden in de sfeer van een land waar ontwikkelingshulp wordt geboden. Het bleek dat Maastricht en Gennep, de grootste en de kleinste stad van Limburg, stedenbanden hadden met steden in Nicaragua. De beschermheilige van Nicaragua is Sint Michiel, die ook weer de beschermheilige is van de orde die in het Missiehuis in Steyl is gehuisvest. Daarmee was de cirkel rond en werd het land Nicaragua. De oude drukkerij werd omgetoverd tot een typisch Nicaraguaans dorpsplein en een gedeelte tot een cacaoplantage. Een test met iemand die uit Nicaragua afkomstig is, bewees dat het was gelukt om de sfeer van het land goed weer te geven. De entree is een aankomsthal op de luchthaven van Nicaragua. Er was ook de droom dat de bezoekers naar Nicaragua zouden vliegen en weer lukte het iemand te inspireren om mee te doen. Het avontuur begint nu met een virtuele vlucht in een oude vliegtuigromp die is ingericht met stoelen. Voor oudere bezoekers en kinderen die nog nooit hebben gevlogen een kers op de taart van het bezoek.

Spelenderwijs

Een bezoek aan het Wereldpaviljoen begint met een maatschappelijk verhaal op het dorpsplein. In de omliggende gebouwen zijn activiteiten waarmee wereldburgerschap en eerlijke handel onder de aandacht worden gebracht. De boodschap wordt gemixt met fun, de zware thema’s worden spelenderwijs aangereikt. Er zijn funelementen in de vorm van het kunnen versturen van een kaart met je foto uit Nicaragua en een vlucht boven Steyl middels een simulator. In workshops wordt kinderen geleerd wat je met afvalmateriaal kunt doen, bijvoorbeeld een auto bouwen van bierdopjes en hout. Ook ervaren kinderen wat het is om in een fabriek te moeten werken. De workshops worden alleen aan kinderen gegeven. Oudere bezoekers helpen wel eens een handje mee.

Op dagen dat er geen workshops zijn of voor oudere bezoekers, bevat het bij de ingang uitgereikte paspoort opdrachten die in het Wereldpaviljoen zelfstandig uitgevoerd kunnen worden. Kinderen krijgen na bezoek een vrijkaartje en komen terug met het hele gezin, opa's en oma's. En dat ze het goed hebben onthouden, blijkt uit het feit dat bij dit tweede bezoek de kinderen meegebrachte familie rondleiden. Ook is het internationaal want zowel Nederlandse als Duitse families komen langs. De scholen staan in de rij om naar het Wereldpaviljoen te komen. "Van de reacties in het gastenboek word je koud," zegt René, "zo enthousiast als de mensen zijn. Een mondelinge reactie van een kind na een bezoek 'Niks geleerd, maar ik vond het kei ruig vandaag', een mooiere manier van leren kun je je bijna niet voorstellen."

Het Wereldpaviljoen kan groepen tot 100 personen herbergen. Wanneer er groepen komen, zoals ouderenorganisaties en bedrijven wordt begonnen met een inspiratieverhaal door een vrijwilliger van het Wereldpaviljoen, meestal René zelf. Daarna volgt de groep zijn eigen programma. Dat het initiatief mensen inspireert, blijkt ook uit het feit dat het 100% draait op 85 vrijwilligers. René Poels: "Je kunt het nooit alleen, de vrijwilligers zijn het cement van het Wereldpaviljoen. Veel gepensioneerden en mensen die via de gemeente komen, bijvoorbeeld via het UWV waarbij dit werk als re-integratie in het arbeidsproces wordt gebruikt. Ook zijn er vluchtelingen als vrijwilliger actief in het kader van hun integratie. De wisselwerking tussen kinderen en vluchtelingen is ook heel mooi om te zien. Deze invullingen verrijken de oorspronkelijke bedoeling van het Wereldpaviljoen."

Eerlijkere wereld

De paters van het Missiehuis nemen hun seminaristen altijd mee naar het Wereldpaviljoen en noemen de mensen van het Wereldpaviljoen moderne missionarissen. Voor René gaat het er om (jonge) mensen te prikkelen om mee te doen. "Het gaat om de manier waarop je je presenteert, " volgens René, "het moet nu van mensen uit de gemeenschap komen." En waar haalt hij zijn inspiratie verder uit? "Energie in mensen stoppen is fantastisch. Dat dit werkt om mensen op deze manier bagage te geven is duidelijk. Kinderen vinden het leuk en volwassenen worden geïnspireerd om zelf initiatieven te ontplooien en gaan aan de slag." Het doel van het Wereldpaviljoen om voor alle gezindten actief te zijn, bezoekers rijker van geest te laten worden en daardoor in de samenleving een positieve bijdrage te leveren aan een betere en eerlijkere wereld, heeft door deze aanpak zeker een grote kans van slagen.

INFO:
www.wereldpaviljoen.com
info@wereldpaviljoen.com

20. MAATSCHAPPELIJKE STAGE IN DE PAROCHIE

Jongeren betrekken bij Kerk en Werken van barmhartigheid

In het Project 'Maatschappelijke Stage in de Parochie' in Kunrade-Voerendaal maken middelbare scholieren, in het kader van hun maatschappelijke stage, kennis met de Werken van Barmhartigheid uit Mattheüs 25: De hongerigen voeden, dorstigen te drinken geven, naakten kleden, doden begraven, gevangenen bezoeken, zieken bezoeken en vreemdelingen opvangen. Zo ontmoeten ze onder meer jongeren in een jeugdgevangenis, politiek vluchtelingen en brengen ze een bezoek aan een mortuarium.

Het project is ontstaan in 2011 vanuit een gesprek tussen Marcel Mollink en Wiel Smeets. Marcel was al actief als jongerenwerker in de parochie van Kunrade en vroeg Wiel voor begeleiding vanuit zijn Adviesbureau voor Spiritualiteit. De continuïteit van het jongerenwerk in de parochie was lastig. Er waren wel wat jongeren, maar er was nauwelijks sprake van groepsvorming.

Het idee ontstond om het jongerenwerk te koppelen aan de maatschappelijke stage, toen nog verplicht voor alle middelbare scholieren. Dit idee werd mede geïnspireerd door de woorden van de vorig jaar overleden docent Albert Verreck: "Werken van Barmhartigheid en de Maatschappelijke stage zijn een eenheid". Ook het project Compassion in Duitsland en een vergelijkbaar project van broeders in Tilburg vormden een inspiratiebron. In de parochie waren al jongeren actief in het kader van hun maatschappelijke stage. Ook voor de vormelingen waren er al diaconale activiteiten. Door deze activiteiten samen te brengen en uit te bouwen, wilde de parochie de christelijke waarden van de Werken van Barmhartigheid concreet maken voor jongeren.

Pastoor Harrie Brouwers heeft vanaf het begin het belang van de koppeling met het kerkelijk jaar aangegeven. Bijvoorbeeld de doden begraven koppelen aan Allerzielen in november en een inzamelingsactie voor de voedselbank houden in de Adventstijd. Ook benadrukte hij dat het echt parochieactiviteiten moeten zijn. De scholieren helpen bijvoorbeeld mee met de Allerzielenviering en vertellen in de kerk over de actie voor de voedselbank.

Echt parochieproject

Inmiddels is het echt een parochieproject geworden. De stage is op een natuurlijke manier bij de parochie gaan horen. Door dit project beseffen de kerkgangers dat Kerk meer is dan liturgie, dat de Werken van Barmhartigheid een essentieel deel van de Kerk zijn, niet iets nieuws. De betrokkenheid van jongeren stimuleert ook om andere projecten samen met jongeren op te pakken. Er worden steeds meer mogelijkheden gezien voor samenwerking tussen jong en oud. De wisselwerking tussen jongeren, parochie en vrijwilligers en de ruimte voor input en feedback van jongeren is een van de elementen die dit project tot een succes maakt.
Er zit veel afwisseling in het project. Er worden zes heel verschillende organisaties en personen bezocht (voedselbank, mortuarium, jeugdgevangenis, kledingbank, Zonnebloem en een gezin van een politiek vluchteling), jongeren komen op plekken waar ze normaal niet komen en horen verhalen die ze niet dagelijks horen. Het zijn allemaal echte situaties die ze tegen kunnen komen in het leven. Er worden geen projecten gecreëerd voor de stage , het is een alledaagse gebeuren, maar wel met diepgang.

Bezinning

Wiel Smeets geeft aan dat in het project aandacht voor bezinning ook van belang is. “Het is een mystagogisch project. Het gaat niet alleen om het doen, maar ook om vooruitkijken en reflectie achteraf. Maar het is ook weer niet de bedoeling dat er alleen gepraat wordt, de jongeren zijn ook actief bezig. Het zou zeker de moeite waard zijn om de bezinningscomponent uit te breiden per activiteit. Dat gaat helaas niet vanwege de beperkte uren van de maatschappelijke stage. Gelukkig leren de jongeren ook heel veel van de ontmoetingen met ‘de ander’. Ze vinden vooral de gezamenlijkheid heel mooi. Het zien dat mensen zoveel voor elkaar over hebben en dat zij zich daarbij aan kunnen sluiten. Het is goed dat jongeren het verhaal van ‘de ander’ horen. Het zet aan tot nadenken en is vormend. Het zorgt voor een veranderd beeld van bijvoorbeeld jongeren in de gevangenis, buitenlanders en zieken. Deze ontmoeting met ‘de ander’ is essentieel in het project.”

Zo vertelt Evelien over een meisje dat tijdens de Allerzielenviering heel bewust met haar lichtje naar het graf ging waar niemand aandacht voor had, waar nog geen bloemen of lichtjes stonden. Ze had bewust aandacht voor de ander, omdat ze in haar hart werd geraakt door dat verlaten graf.
Bij alle organisaties die bezocht worden straalt het enthousiasme en de gedrevenheid van de vrijwilligers er van af en dat raakt jongeren. Ze zien en ervaren dat iets doen voor de ander zoveel oplevert.

"Maar," vult Evelien aan, "je doet het niet alleen voor de anderen, je krijgt er zelf ook heel veel voor terug. Je leert dingen die je nergens anders kunt leren." Dit blijkt ook steeds uit de reacties van de jongeren.
Binnen het project is veel vrijheid om te ervaren en na te denken over wat het verhaal uit Matteüs 25 eigenlijk met je doet. Juist dit Bijbelse verhaal blijkt een heel goed uitgangspunt te zijn. Als je de jongeren maar de ruimte geeft om dat te ontdekken en te ervaren, in alle vrijheid en openheid.

Dichter bij hun hart

Jongeren komen door de avonden dichter bij hun eigen hart, ervaren wat hen ligt. De gesprekken die tijdens en na de activiteiten worden gevoerd, blijken steeds weer heel veel op te leveren, de jongeren groeien erdoor. Ook leren ze in de periode dat ze samen bezig zijn met de stage veel over groepsprocessen en hun eigen plek binnen de groep. De persoonlijke begeleiding van de jongeren en hun ontwikkeling is altijd een kernpunt geweest. Het kost de nodige tijd, maar het levert veel op, zowel voor de jongere als voor de begeleider.
De verplichte uren die vanuit de school voor de stage zijn vastgelegd vormen in eerste instantie vaak een stok achter de deur voor jongeren. Het project moet de concurrentie aangaan met de vrije tijd en de verplichting vanuit de stage is daarbij een nuttig hulpmiddel. Maar ook de mogelijkheid om op plekken te komen waar je niet zomaar komt en de mogelijkheid nieuwe ervaringen op te doen trekt jongeren aan.
Dit alles heeft een positief effect op de gemeenschapsvorming. Niet alleen in de looptijd van de stage, maar ook in de toekomst. De jongeren willen samen blijven komen, weten hun weg naar de parochie te vinden. Sommige jongeren blijven zich inzetten voor bijvoorbeeld de Kerst-inn of een actie voor het Glazen Huis. Ook melden ze zich als ze zelf met een nieuw project bezig zijn of met vragen zitten. Het is duidelijk dat het project de jongeren raakt en iets meegeeft voor de rest van hun leven. Het legt een basis voor diepere gemeenschapsvorming en verbondenheid.

Boven verwachting

Wiel Smeets geeft aan dat dit project eigenlijk boven verwachting geslaagd is. "Het is beter verlopen dan gehoopt. De werkgroep heeft een goede en solide basis neergezet en veel tijd en energie geïnvesteerd in de ontwikkeling van dit project. De jongeren zijn enthousiast. Ze kijken positief terug op de stage en vertellen erover aan andere jongeren. Ieder jaar weer melden jongeren zich spontaan aan voor de Maatschappelijke Stage in de parochie. Waren er het eerste jaar in eerste instantie twee jongeren die zich aanmelden, dit jaar heeft Marcel jongeren zelfs moeten vertellen dat hij 'vol' zat, en er geen plaats meer was in de groep gevuld!"

INFO:
www.parochie-kunrade.nl/index.php/jongerenpastoraat
www. pausfranciscusgroepen.nl/inleiding-maatschappelijke-stage

21. NAOBERZORGPUNT ROGGEL

Gewoon op eigen kracht

NaoberzorgPunt Roggel (hierna NZP) is in Roggel en omgeving een bekend initiatief dat zes jaar geleden van start is gegaan. Naober staat voor naaste, zorg voor zorg voor elkaar en Punt voor netwerk. Initiatiefneemster Karin van der Plas legt uit dat NZP een gemeenschap wil stimuleren waar mensen belangeloos voor elkaar willen zorgen. "We werken samen met de basisschool en de parochie, maar ook met de huisartsen en het algemeen maatschappelijk werk. NZP bouwt mee aan een lokaal netwerk waarin vrijwilligers in werkgroepen hun talent en ervaring inzetten voor de ander. Op die manier willen wij een vangnet zijn voor mensen die tussen wal en schip vallen. In het netwerk van NZP ontstaan persoonlijke matches en signaleren we mensen via het inloopcafé en de klussendienst," aldus Karin van der Plas.

Sinds kort is NZP bezig met het opzetten van een pilot 'Naoberzorghoezen'. Karin van der Plas weet uit ervaring dat het huidige aanbod van zorg voor mensen die al dan niet in een crisissituatie zitten, vaak niet aansluit op wat zij nodig hebben. Regelmatig kloppen mensen bij een parochie aan of komen bij haar terecht omdat ze geen plek hebben. Soms ook mensen die niet in de reguliere zorg opgenomen kunnen worden, omdat daar zo veel bezuinigd is. Ze vat in enkele zinnen de ontwikkelingen in de laatste zestig jaar samen: "In de jaren 50/60 deed de RK kerk alle zorg, ziekenzorg, terminale zorg etc. Begin zeventiger jaren heeft de overheid veel van deze taken over genomen. En nu is er geen geld meer en stoot die zelfde overheid deze taken weer af. Naar verwachting zullen veel mensen, die nu nog zorg ontvangen, van hulp verstoken blijven. Veel mensen onderschatten de impact van de meest recente transitie van overheidszorgtaken naar de gemeente."

Eenvoudige woonplek

Met het realiseren van de 'Naoberzorghoezen' wil NZP een eenvoudige woonplek bieden in situaties waarin direct ondersteuning nodig is. Karin van der Plas licht toe dat je bij 'Naoberzorghoezen' moet denken aan tijdelijke woonplekken. Ze geeft enkele voorbeelden: "hier kan acute opvang of crisisopvang geboden worden voor iedereen die daar behoefte aan heeft. Bijvoorbeeld een man of

vrouw die per direct op straat komt te staan, ex-psychiatrische patiënten die na hun behandeling geen eigen plek kunnen vinden. In het bijzonder willen we ons richten op 18-plussers. Jonge mensen zonder perspectief, baan of zin in het leven. In het pilot project Naoberzorghoezen gaat het heel concreet om plaatsing met ambulante begeleiding in woonunits. Als dat niet mogelijk is, zoeken we naar plekken bij mensen thuis om iemand tijdelijk een veilige plek te kunnen bieden om tot rust te kunnen komen. Maatwerk is de sleutel tot de ander, want iedere situatie zal anders zijn. De praktijk zal uitwijzen wat wel/niet kan en nodig is."

"Als we praten over Naoberzorghoezen, dan kun je denken aan een mantelzorgunit," verduidelijkt Karin van der Plas. "Dit beeld is inmiddels bekend. Het verschil echter is dat we deze zorgunits niet gaan gebruiken voor opvang van familie, maar voor mensen die tijdelijk zorg en ondersteuning nodig hebben. Met de nadruk op tijdelijk. We denken aan een maximale doorlooptijd van zes maanden. Naoberzorghoezen moet je vooral zien als een aanvullende voorziening en een vangnet."
Op dit moment is NZP bezig met de voorbereidingen. Er moet een goed businessplan komen en een heldere begroting zodat je geld kunt genereren om dit mooie plan te verwezenlijken. Naast het fysieke aspect, het financieren van woonunits, moet er ook geld komen voor ondersteuning, een 'live-line begeleiding'. Deze ondersteuning is van belang om zaken weer op de rails te krijgen. Denk aan de financiële situatie van mensen, psychosociale ondersteuning en praktische ondersteuning, zoals werk en dagritme. In dit kader wil NZP een pool ZZP-ers ter beschikking hebben, die ingezet kunnen worden als dat nodig is.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Karin van der Plas ziet het al helemaal voor zich. Druk gebarend vertelt ze enthousiast hoe het beeld van naoberzorghoezen er in haar hoofd uit ziet. "Wat betreft de wooncomponent, kun je denken aan een zelfvoorzienend systeem. Het verdienmodel zit in de huur, weliswaar lage huur, maar wel belangrijk om de investering terug te kunnen krijgen. Welke ondernemer wil nu niet maatschappelijk verantwoord ondernemen en hiermee zijn/haar naam op een van deze Naoberzorghoezen?

De grootste bottleneck zit in de financiering van de ambulante begeleiding. Op dit moment is daar nergens financiering voor te vinden. De succesfactor zit echter in de combinatie van wonen én begeleiding, zo gewoon als mogelijk. In de meeste gevallen zullen mensen die op straat komen te staan, niet beschikken over een PGB of een arrangement waarmee ze hun eigen wonen én zorg tegelijk kunnen inkopen. De zes maanden zijn dan nodig om een gezonde financiële situatie te creëren en er met alle betrokkenen voor te zorgen dat iemand weer ergens onderdak krijgt."

De bevlogenheid die zij laat zien hebben de andere initiatiefnemers van dit pilot project ook. Allemaal staan ze met hart en ziel klaar voor mensen die hun ondersteuning en hulp hard nodig hebben. Karin van der Plas verwoordt het als volgt: "Er willen ZIJN en het gevoel hebben dat je echt iets kunt doen. Met name in situaties, waarin het huidige systeem niet goed aansluit bij de noden van mensen. Naoberzorg is van oudsher een van de belangrijkste kerntaken van de kerk. Door deze werkgroep wordt het werk van de diaconie weer levendig en zichtbaar. Hier komt denken, doen en delen samen. Onze vrijwilligers vinden het bovendien belangrijk dat naast het doen er ook tijd en ruimte is voor toerusting. NZP heeft dan ook training, scholing en intervisie structureel verankerd in het project. Voor velen is dit vrijwilligerswerk voor NZP een nieuwe manier van denken en doen. Het mooie is dat we leren van elkaar en dat nog leuk vinden ook!"

Het is de initiatiefnemers duidelijk dat dit pilotproject Naoberzorghoezen alleen kan slagen als het ook verankerd is in de lokale gemeenschap. Karin van der Plas benadrukt, "NaoberzorgPunt ís de lokale gemeenschap! Door een lang voorbereidingstraject is het draagvlak bij de lokale gemeenschap steeds meer gegroeid. Een soort 'zwaan-kleef-aan' effect, want elke week groeit het ledenaantal en elke dag zijn er mooie ontmoetingen en persoonlijke matches. De verankering is zichtbaar via de schildjes aan de voordeur, maar vooral ook door, voor en in de mensen zelf. Gewoon op eigen kracht, door en met de mensen zelf. Het is prachtig om dit draagvlak te mogen ervaren, mensen worden hier blij van....en het kost niks."

INFO:
www.naoberzorgpunt.nl
nzproggel@gmail.com

Limburgs Diaconaal Fonds

© Mieke van Uden
Dit beeldje wordt om de twee jaar uitgereikt aan de winnaar van de Doctor Poelsprijs

Doel

Het Limburgs Diaconaal Fonds heeft als doel:

- individuele personen in de Limburgse samenleving te ondersteunen en kansen te bieden door middel van een financiële ondersteuning of gift.
- kleine sociaal-maatschappelijke projecten op te zetten ten behoeve van kansarme mensen en groepen in de Limburgse samenleving.

Randvoorwaarden

Om in aanmerking te komen voor financiële ondersteuning door het Limburgs Diaconaal Fonds dient de aanvraag aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

- De aanvraag moet passen binnen de doelstellingen van het fonds.
- Aanvragen voor individuele personen dienen door een contactpersoon verbonden aan een op maatschappelijk werk gebied werkzame instelling of kerkelijke instelling te worden gedaan. Deze contactpersoon doet een eerste beoordeling van de hulpvraag en legt het verzoek vervolgens aan het fondsbestuur voor.
- Projectsubsidie aanvragen dienen voorzien te zijn van een projectomschrijving en projectbegroting (met financieringsplan).

Hoogte financiële ondersteuning aanvragen

Het Limburgs Diaconaal Fonds kent de volgende maximaal toe te kennen bedragen:

- € 500 per individuele aanvraag
- € 1000 per projectaanvraag

Met uw bijdragen kunt u het fonds ook financieel ondersteunen

In de huidige tijd van terugtrekkende overheid en bezuinigingen zal er steeds meer vraag komen naar financiële ondersteuning zoals verleend door Het Limburgs Diaconaal Fonds. Het fonds heeft een basisbedrag ter beschikking om de beoogde hulp te kunnen verlenen. Dit bedrag bestaat uit een eenmalige schenking van de Stichting Doctor Poelsfonds. Dit geld is belegd en de opbrengst van de belegde gelden wordt gebruikt om de hulpaanvragen te honoreren.

Wij zijn een non-profit organisatie met bestuurders die werken op vrijwillige basis.

Om deze vorm van hulpverlening te laten voortbestaan en meer aanvragen te kunnen steunen, zoeken wij naar donateurs die ons initiatief een warm hart toedragen.
U kunt ons werk steunen middels een gift, een legaat of een erfenis. Deze schenkingen kunnen fiscaal aftrekbaar zijn. Desgewenst kunnen wij hier toelichting over verstrekken. U kunt uw bijdrage overmaken op rekeningnummer NL78INGB0005473781. Het Limburgs Diaconaal Fonds is ANBI erkend.

Limburgs Diaconaal Fonds

secretaris@limburgsdiaconaalfonds.nl

www.limburgsdiaconaalfonds.nl

KvK 53116593

Algemeen Nut Beogende Instelling ANBI